

SURİYE TÜRKMENLERİ: SİYASAL HAREKETLER VE ASKERİ YAPILANMA

SYRIAN TURKMENS: POLITICAL MOVEMENTS AND MILITARY STRUCTURE

ترکمان سوریا: الحركات السياسية والهيكالية العسكرية

ORTADOĞU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER FOR MIDDLE EASTERN STRATEGIC STUDIES
مركز الشرق الأوسط للدراسات الاستراتيجية

ORSAM-ORTADOĞU TÜRKMENLERİ PROGRAMI
ORSAM-MIDDLE EASTERN TURKEMEN PROGRAMME
برنامج دراسات ترکمان الشرق الاوسط

SURİYE TÜRKMENLERİ: SİYASAL HAREKETLER VE ASKERİ YAPILANMA

SYRIAN TURKMENS: POLITICAL MOVEMENTS AND MILITARY STRUCTURE

تركمان سوريا: الحركات السياسية والهيكلية العسكرية

ORSAM Rapor No: 150
ORSAM-ORTADOĞU TÜRKMENLERİ PROGRAMI Rapor No: 22

Mart 2013

ISBN: 978-605-4615-47-6

Ankara - TÜRKİYE ORSAM © 2013

Bu raporun içeriğinin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar ve yararlanma dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu raporda yer alan değerlendirmeler yazarına aittir; ORSAM'ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

ORTADOĞU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tarihçe

Türkiye’de eksikliği hissedilmeye başlayan Ortadoğu araştırmaları konusunda kamuoyunun ve dış politika çevrelerinin ihtiyaçlarına yanıt verebilmek amacıyla, 1 Ocak 2009 tarihinde Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM) kurulmuştur. Kısa sürede yapılanan kurum, çalışmalarını Ortadoğu özelinde yoğunlaştırmıştır.

Ortadoğu’ya Bakış

Ortadoğu’nun iç içe geçmiş birçok sorunu barındırdığı bir gerçektir. Ancak, ne Ortadoğu ne de halkları, olumsuzluklarla özdeşleştirilmiş bir imaja mahkum edilmemelidir. Ortadoğu ülkeleri, halklarından aldıkları güçle ve iç dinamiklerini seferber ederek barışçıl bir kalkınma seferberliği başlatacak potansiyele sahiptir. Bölge halklarının bir arada yaşama iradesine, devletlerin egemenlik halklarına, bireylerin temel hak ve hürriyetlerine saygı, gerek ülkeler arasında gerek ulusal ölçekte kalıcı barışın ve huzurun temin edilmesinin ön şartıdır. Ortadoğu’daki sorunların kavranmasında adil ve gerçekçi çözümler üzerinde durulması, uzlaşmacı inisiyatifleri cesaretlendirecektir. Sözkonusu çerçevede, Türkiye, yakın çevresinde bölgesel istikrar ve refahın kök salması için yapıcı katkılarını sürdürmelidir. Cepheleşen eksenlere dâhil olmadan, taraflar arasında diyalogun tesisini kolaylaştırmaya devam etmesi, tutarlı ve uzlaştırıcı politikalarıyla sağladığı uluslararası desteği en etkili biçimde değerlendirebilmesi bölge devletlerinin ve halklarının ortak menfaatidir.

Bir Düşünce Kuruluşu Olarak ORSAM’ın Çalışmaları

ORSAM, Ortadoğu algımasına uygun olarak, uluslararası politika konularının daha sağlıklı kavranması ve uygun pozisyonların alınabilmesi amacıyla, kamuoyunu ve karar alma mekanizmalarına aydınlatıcı bilgiler sunar. Farklı hareket seçenekleri içeren fikirler üretir. Etkin çözüm önerileri oluşturabilmek için farklı disiplinlerden gelen, alanında yetkin araştırmacıların ve entelektüellerin nitelikli çalışmalarını teşvik eder. ORSAM; bölgesel gelişmeleri ve trendleri titizlikle irdeleyerek ilgililere ulaştırabilen güçlü bir yayım kapasitesine sahiptir. ORSAM, web sitesiyle, aylık Ortadoğu Analiz ve altı aylık Ortadoğu Etütleri dergileriyle, analizleriyle, raporlarıyla ve kitaplarıyla, ulusal ve uluslararası ölçekte Ortadoğu literatürünün gelişimini desteklemektedir. Bölge ülkelerinden devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve STK temsilcilerinin Türkiye’de konuk edilmesini kolaylaştırarak bilgi ve düşüncelerin gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır.

Oytun ORHAN

Lisans eğitimini Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Uluslararası İlişkiler bölümünde tamamlayan Orhan, yüksek lisans eğitimini Hacettepe Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde “Kimliğin Suriye’nin Bölgesel Politikalarına Etkisi (1946 - 2000)” başlıklı tezi vererek tamamlamıştır. Orhan, halen Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler bölümünde doktora eğitimine devam etmektedir. 1999 - 2009 yılları arasında Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (ASAM)’nde Ortadoğu Araştırmaları Masası’nda çalışan Orhan, 2009 yılından bu yana Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM)’nde araştırmacı olarak görevine devam etmektedir.

TAKDİM

Suriye’de halk ayaklanmasının başladığı tarih olan 15 Mart 2011’den yaklaşık 8 ay sonra ORSAM olarak “Suriye’de Değişimin Ortaya Çıkardığı Toplum: Suriye Türkmenleri” başlığı altında bir rapor yayınlamıştık. Bu çalışma o dönemde daha az bilinen Suriye Türkmenlerinin tanınması açısından önemli rol oynadı. Suriye Türkmen hareketi o tarihten bu yana önemli mesafe kat etti. Otoriter Baas yönetimi altında hiçbir örgütlenme imkanı olmayan Türkmenler neredeyse sıfırdan başlayarak siyasal, toplumsal ve askeri anlamda örgütlenme çabalarına girişti.

Suriye Türkmenleri halen örgütlenme aşamasında. Ancak uzun yıllar hiçbir şekilde bir araya gelme imkanı bile bulamamış bir toplum için kısa sürede önemli adımların atıldığını söylemek mümkündür. Suriye Türkmenleri’nin yeni Suriye’de siyasal, toplumsal ve kültürel haklarını elde edebilmesi ve Suriye Türkmenleri adına siyasal mücadele verilmesi adına iki Türkmen partisi kurulmuştur. Bunun yanı sıra Suriye Türkmenleri Platformu adı altında partiler üstü bir girişim başlatılmıştır. Suriye Türkmenleri Platformu’nun 15 Aralık 2012 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirdiği toplantıya Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu da katılarak kendilerine destek verme taahhüdünde bulunmuştur. Bütün bunlar Suriye Türkmenleri adına önemli gelişmelerdir.

Türkmenlerin örgütlenme çabalarında önemli bir ayak da askeri alanda yaşanmıştır. Suriye’deki değişim, rejimin şiddet yöntemleri kullanması nedeniyle ne yazık ki silahlı yöntemlerle sağlanmaya çalışılmaktadır. Başta sivil gösterilerle taleplerini dile getiren Suriye halkı belli bir noktadan sonra kendini korumak amacıyla da silahlı mücadele yöntemini benimsemiştir. Suriyeli Türkmenler bu kapsamda kendi köy ve kasabalarını korumak amacıyla neredeyse tüm Türkmen yerleşim yerlerinde askeri birlikler oluşturmuştur. Başta Lazkiye (Bayır – Bucak) ve Halep’te olmak üzere ortaya çıkan bu askeri yapılar diğer silahlı muhalefet ile birlikte Esad yönetiminin yıkılması yönünde mücadele vermektedir.

ORSAM Uzmanı Oytun Orhan tarafından hazırlanan bu çalışma söz konusu siyasal ve askeri örgütlenme sürecine ve ortaya çıkan yapılara odaklanmaktadır. Çalışmanın Türkmen siyasiler ve askeri birlik komutanları ile yapılan görüşmelere dayanarak ortaya çıkarılmış olması önemini daha da artırmaktadır. Raporun Suriye Türkmenleri’nin mücadelesine katkı sunması en büyük dileğimizdir.

Hasan Kanbolat
ORSAM Başkanı

İçindekiler

Takdim.....	4
Özet	7
Giriş	8
1. Suriye Türkmenleri Siyasal Hareketleri	8
1.1. Suriye Türkmen Kitleleri	9
1.2. Suriye Demokratik Türkmen Hareketi	11
1.3. Suriye Türkmenleri Platformu.....	13
2. Suriye Türkmenleri Askeri Yapılanması	14
2.1. Lazkiye Vilayeti (Bayır – Bucak Bölgesi) Türkmen Askeri Birlikleri	14
2.2. Halep Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri.....	15
2.3. Humus Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri	16
2.4. Rakka Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri.....	17
2.5. Şam Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri.....	17
2.6. İdlib Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri	17
2.7. Hama Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri.....	17
2.8. Tartus Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri.....	17
Sonuç	18

EK – 1: SURIYELİ TÜRKMENLERLE YAPILAN RÖPORTAJLAR

Röportajlar yapış tarihine göre sıralanmıştır.

1. SURIYE TÜRKMENİ AVUKAT VE ARAŞTIRMACI ALİ ÖZTÜRKMEN İLE RÖPORTAJ	19
2. SURIYE DEMOKRATİK TÜRKMEN HAREKETİ GENEL BAŞKANI ZİYAD HASAN İLE RÖPORTAJ	25
3. SURIYE TÜRKMEN KİTLESİ VE SURIYE DEMOKRATİK TÜRKMEN HAREKETİ KURUCU ÜYESİ BEKİR ATACAN İLE RÖPORTAJ	29
4. SURIYE ULUSAL KONSEYİ MECLİSİ VE SURIYE DEMOKRATİK TÜRKMEN HAREKETİ ÜYESİ YUSUF MAHLİ İLE RÖPORTAJ.....	32
5. SURIYE TÜRKMEN KİTLESİ GENEL BAŞKANI YUSUF MOLLA İLE RÖPORTAJ	35
6. SURIYE DEMOKRATİK TÜRKMEN HAREKETİ GENEL BAŞKAN YARDIMCISI TARIK SİLO CEVİZCİ İLE RÖPORTAJ.....	41

Hazırlayan: Oytun Orhan
ORSAM Ortadoğu Uzmanı

SURİYE TÜRKMENLERİ: SİYASAL HAREKETLER VE ASKERİ YAPILANMA

Özet

- Suriye Türkmenlerinin en büyük eksikliği Esad yönetimi altında herhangi bir örgütlenme imkanına sahip olamamalarıdır. Dolayısıyla siyasal muhalefet geleneğine sahip bir hareket, Suriye Türkmen toplumunu yönlendirebilecek bir örgüt ve lider/lider kadro eksikliği yaşanmaktadır. Diğer tüm Suriyeli muhalif gruplar gibi Türkmenler de Suriye'de ayaklanma başladıktan sonra ve ülke dışında örgütlenme imkanı bulmuştur.

- 2012 yılı Mart ayı itibarıyla Suriye Türkmenleri adına faaliyet gösteren "Suriye Türkmen Kitleleri" ve "Suriye Demokratik Türkmen Hareketi" adı altında iki siyasal hareket ortaya çıkmıştır. Bu iki hareket etkili oldukları bölgeler, ideoloji, ilişki içinde oldukları Türkmen askeri birlikler gibi unsurlar açısından birbirlerinden farklılık taşımaktadır. Siyasal hareket olmamakla birlikte Türkiye merkezli olarak ortaya çıkan Suriye Türkmenleri Platformu isimli oluşum da Suriye Türkmenleri hareketinin liderliğini üstlenmek adına partiler üstü bir girişim olarak faaliyet göstermeye başlamıştır.

- Suriye Türkmen Kitleleri Suriye'de ayaklanmanın başlamasını takiben Türkiye'de yaşayan Suriyeli Türkmenler tarafından başlayan örgütlenme çabalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. İlk çalışmalar 2011 yılının Ağustos ayında başlatılmış ve 15 Şubat 2012'de Suriye Türkmen Kitleleri'nin kuruluşu ilan edilmiştir. Kitle genel olarak Lazkiye ve Bayır – Bucak merkezli bir harekettir. En güçlü ve aktif olduğu, Türkmen askeri birliklerle en derin ilişkiye sahip olduğu bölge Bayır – Bucak'tır ve yönetimin de önemli bir kısmını Bayır – Bucaklılar oluşturmaktadır.

- Suriye Demokratik Türkmen Hareketi, Kitle'nin ardından Suriye Türkmenlerini temsil iddiası ile kurulan ikinci siyasal harekettir. Kısaca "Hareket" olarak adlandırılan partinin kurulması düşüncesi Suriye'de olayların başlamasını takiben, Suriye Türkmenlerinde örgütlenme eksikliğinin anlaşılması ve Türkiye'deki Suriye Türkmenlerinin bir araya gelerek örgütlenme çabalarının bir sonucudur. İlk olarak Suriye Türkleri Derneği kurulmuş ve ardından Suriye'deki Türkmenleri siyasallaştırma kararı alınmıştır. Bunun neticesinde 21 Mart 2012 tarihinde İstanbul'da Suriye Türkmen Demokratik Hareketi'nin kuruluşu ilan edilmiştir.

- Suriye Türkmen Platformu fikri 2012 yılı içinde ortaya çıkmıştır. İlk hedef Türkiye ve dünya kamuoyunda Suriye Türkmenleri konusunda kamuoyu oluşturmak olmuştur. Sivil bir inisiyatif olarak ortaya çıkmıştır. Türkmen Platformu girişimi bünyesinde yıllardır Türkiye'de yaşayan, iş ve ticaret hayatında nispeten iyi yerlere gelmiş Suriyeli Türkmenler yer almaktadır. Bu girişimin hedefi Suriye içinden seçilecek delegeler yoluyla bir Meclis'in oluşturulması ve bu Meclis'in seçeceği komitenin Suriye Türkmenleri adına konuşacak, temsil görevi üstlenecek yapı olmasıdır. Böylece partiler üstü bir yapılanma ile mevcut iki Türkmen partinin bu oluşum içinde yer alması istenmektedir.

- Lazkiye Vilayeti'nde Türkmen askeri yapılanması 12 birlik ve bu birliklerin üst yapılanması olan "Türkmen Dağı Bölüğü"nden oluşmaktadır. Lazkiye Vilayeti Türkmen askeri birliklerinin üst örgütlenmesi olan Türkmen Dağı Bölüğü'nün komutanı Albay Muhammed Avad'dır.

- Halep Vilayeti'ndeki Türkmen askeri birliklerin büyük çoğunluğu Halepli Suriye Türkmeni Ali Beşir'e bağlıdır. Ali Beşir'e bağlı olan gruplar Halep'te nereseyse tüm Türkmen köylerinin güvenliğini sağlamaktadır. Bu birlikler yaklaşık 350 kilometrelik bir bölgeyi kontrol ettiğini belirtmektedir. Halep şehir merkezinde de 6 Türkmen mahallesini korunması bu birlikler tarafından sağlanmaktadır. Ali Beşir'e bağlı 6 askeri birlik bulunmaktadır. 6 askeri birliğin 2 büyük tugay altında birleştirilmesi planlanmaktadır.

- Suriye'nin gelecekteki yönetimi, barındırdığı tüm etnik ve mezhepsel gruplarla barış içinde ve bir arada yaşanabilecek bir ülke inşa etmek istiyorsa Türkmenlerin varlığını kabul etmek ve diğer halklarla birlikte eşit derecede siyasal temsil vermek durumundadır. Esad yönetiminin baskısından ve insan hakları ihlallerinden bugüne kadar acılar çekmiş olan Türkmenlerin; Sünni Araplar, Arap Aleviler, Hıristiyanlar, Kürtler, Dürziler, Şiiler ile birlikte yeni Suriye siyasal ve toplumsal yaşamında eşit bir aktör olarak yer alması Suriye ve bölge için kritik önem arz etmektedir.

Giriş

Suriye’de kırk yılı aşkın süredir devam eden tek parti iktidarının sonuçlarından biri, iktidarı elinde tutan grupların dışında hiçbir Suriye toplumsal kesimi, ideolojik grubunun örgütlenme imkanı bulamamış olmasıdır. Suriye’de Mart 2011 tarihinde başlayan olaylar neticesinde oluşan otorite boşluğu uzun yıllar iktidar alanından dışlanan söz konusu kesimlerin kısa sürede örgütlenmesini sağlamıştır. Suriye’de iktidar mücadelesi ayaklanmanın başlamasından yaklaşık altı ay sonra siyasal ve sivil alandan askeri alana kaymaya başlamıştır. Bunun sonucunda hiyerarşik bir yapıya sahip olmayan, birbirinden bağımsız hareket eden ve kontrol ettikleri alan buldukları semt ya da köy ile sınırlı dağıntık askeri gruplar ortaya çıkmıştır. Rejim ile muhalefet arasındaki mücadele silahlı gruplar üzerinden yürütülmeye başlamıştır. Bu da dış siyasal muhalefet ile iç askeri muhalefet arasında, askeri yapının daha güçlü ve söz sahibi olduğu bir ilişki biçimi doğurmuştur. İçerde örgütlenen askeri muhalefet ülke dışı ile bağlantı kurabileceği bir araca gereksinim duymuştur. Dışarıda örgütlenen siyasal muhalefet de meşruiyetini içerde askeri gruplar ile kurduğu bağ sayesinde oluşturmaya çalışmıştır. Böylece her bir dış siyasal muhalefet grubu ve etkili siyasal figürün kendisine yakın askeri gruplar ortaya çıkmıştır.

Suriye’de uzun yıllar örgütlenme imkanı bulamayan gruplardan biri de Suriyeli Türkmenler olmuş ve yukarıda kısaca değinilen siyasal ve askeri örgütlenme sürecini yaşamıştır. İlk aşamada büyük ölçüde Türkiye olmak üzere Suriye dışında siyasal örgütlenme çabalarına girişilmiştir. Ayaklanmanın askeri boyutunun öne çıkması ile başta Lazkiye ve Halep olmak üzere Suriyeli Türkmenler askeri birlikler oluşturmaya başlamıştır. Halen kırsal kesimde yer alan Türkmen yerleşim birimlerinin birçoğunu Türkmenlerin oluşturduğu birlikler kontrol etmektedir. Ayrıca bazı şehir merkezlerinde diğer Arap birlikler ile birlikte Suriye ordusuna karşı mücadele yürütülmektedir. Bu

çalışmada Suriye Türkmenlerinin ayaklanma sonrası siyasal ve askeri örgütlenme çabaları ele alınacaktır. İlk olarak bir yıllık süre içinde ortaya çıkan iki siyasal hareket ve bir partiler üstü girişimin oluşum süreci ve pozisyonları anlatılacaktır. Ardından neredeyse Suriye Türkmen yerleşimlerinin tamamında ortaya çıkan askeri yapılar ele alınacaktır.

1. SURIYE TÜRKMENLERİ SİYASAL HAREKETLERİ

Suriye Türkmenlerinin en büyük eksikliği Esad yönetimi altında herhangi bir örgütlenme imkanına sahip olamamalarıdır. Dolayısıyla siyasal muhalefet geleneğine sahip bir hareket, Suriye Türkmen toplumunu yönlendirebilecek bir örgüt ve lider/lider kadro eksikliği yaşanmaktadır. Diğer tüm Suriyeli muhalif gruplar gibi Türkmenler de Suriye’de ayaklanma başladıktan sonra ve ülke dışında örgütlenme imkanı bulmuştur.

Suriye Türkmenleri adına siyasal örgütlenme çabalarının ilki, 2011 yılında Suriye’de ayaklanmanın başlamasının ardından ülkeyi terk ederek Türkiye’ye yerleşen Avukat Ali Öztürkmen (Silo)’in kurduğu “Suriye Türkmen Hareketi”dir. Sosyal paylaşım siteleri üzerinden örgütlenen Hareket, Suriye içinde Türkmenlerin “Türkmen” adı ile sokağa inmesi yönünde çaba sarf etmiştir.¹ Bunun yanı sıra, Suriye Ulusal Konseyi’nin oluşmasına giden süreçte ilk adım olan ve 1 Haziran 2011 tarihinde Antalya’da gerçekleşen “Suriye İçin Değişim” Konferansına katılmıştır. Ardından İstanbul’da gerçekleşen tüm Suriye muhalefeti toplantılarına katılarak “Türkmen” adının sonuç belgelerinde geçmesi için mücadele vermiştir.²

Sonraki dönemde Suriye Ulusal Konseyi’nin kurulması ve Türkmenlere yer verilmemesi neticesinde Suriye Türkmen Hareketi ile beraber Türkiye’de yaşayan veya ayaklanma başladıktan sonra göç eden Suriyeli Türkmenler, Konsey’de yer almak ve diğer kesimler gibi kendi etnik hakları çerçevesinde mücadele

yürütmek ihtiyacı hissetmiştir. Türkmenlerin Konsey'e katılma isteklerine karşılık örgütlerinin olmaması ve çabaların daha çok kişisel boyutta olması nedeniyle Konsey'de temsil hakkı kazanılamamıştır. Bunun üzerine önde gelen Suriye Türkmenlerinin girişimleri ile Türkiye'de bulunan 180 Suriyeli Türkmen bir araya gelerek örgütlenme ve Türkmenlerin haklarını savunma konusunda fikir birliğine varmıştır.³ Bunu takiben "Suriye Türkmenler Birliği" adıyla bir dernek çalışması yapılmıştır. Bu Dernek'in başkanlığını uzun zamandır Türkiye'de yaşayan Suriye Türkmeni Bekir Atacan üstlenmiştir. Ardından dernek 2011 yılının Kasım ayında Ali Öztürkmen'in Suriye Türkmen Hareketi ile birleşerek siyasi harekete dönüşmüş ve adı "Suriye Türkmen Kitleleri" olarak belirlenmiştir. Bu hareketin ilk Genel Başkanı Bekir Atacan ve Genel Başkan Yardımcısı da Ali Öztürkmen olmuştur. Ocak 2012 tarihinde ise Atacan ve Öztürkmen Kitle'den ayrılmıştır. Mart 2012 ayı içinde de Kitle'den ayrılanlar ve diğer bazı Suriye Türkmenleri ile birlikte Suriye Demokratik Türkmen Hareketi kurulmuştur.⁴

Böylece 2012 yılı Mart ayı itibarıyla Suriye Türkmenleri adına faaliyet gösteren "Suriye Türkmen Kitleleri" ve "Suriye Demokratik Türkmen Hareketi" adı altında iki siyasi hareket ortaya çıkmıştır. Bu iki hareket etkili oldukları bölgeler, ideoloji, ilişki içinde oldukları Türkmen askeri birlikler gibi unsurlar açısından birbirlerinden farklılık taşımaktadır.

Siyasal hareket olmamakla birlikte Türkiye merkezli olarak ortaya çıkan Suriye Türkmenleri Platformu isimli oluşum da Suriye Türkmenleri hareketinin liderliğini üstlenmek adını partiler üstü bir girişim olarak faaliyet gös-

termeye başlamıştır. Bu girişim uzun yıllardır Türkiye'de yaşayan, Türkiye'de siyaset veya iş dünyasında belli bir konuma gelmiş Suriyeli Türkmenler tarafından yürütülmektedir.⁵

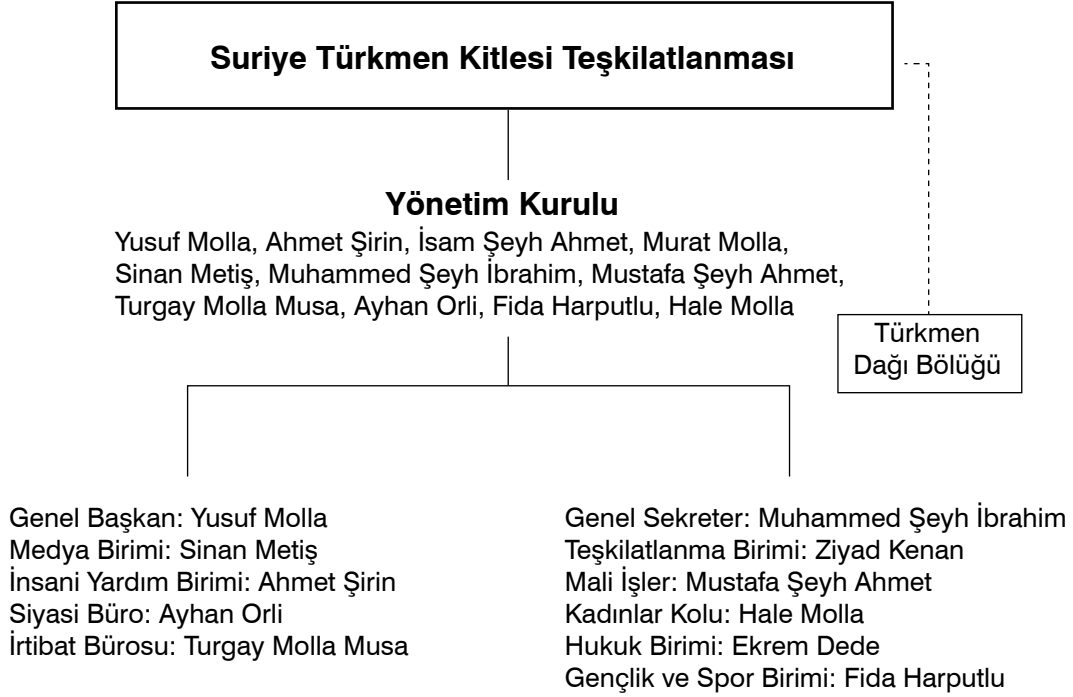
Dolayısıyla Suriye Türkmen siyasi hareketinin liderliğini üstlenmeye çalışan, Suriye Türkmenlerinin temsilcisi olma yönünde çaba gösteren üç farklı "grup/siyasal parti/güç odağı"nın olduğu söylenebilir.

1.1. Suriye Türkmen Kitleleri

Suriye Türkmen Kitleleri Suriye'de ayaklanmanın başlamasını takiben Türkiye'de yaşayan Suriyeli Türkmenler tarafından başlayan örgütlenme çabalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. İlk başta Suriye muhalefeti içinde Türkmen haklarının elde edilmesi çerçevesinde mücadele yürüten Türkmenler Suriye'de çatışmanın giderek etnik ve mezhepsel boyutunun öne çıkması ile Suriye Türkmenleri adı ile örgütlenme düşüncesi içine girmiştir. Bu çerçevede ilk çalışmalar 2011 yılının Ağustos ayında başlatılmış ve 15 Şubat 2012'de Suriye Türkmen Kitleleri'nin kuruluşu ilan edilmiştir. Kısaca Kitle adıyla bilinen hareketin liderliğini uzun yıllardır Türkiye'de yaşayan Suriye Türkmeni Yusuf Molla üstlenmiş ve bu görevi günümüze kadar devam ettirmiştir.⁶

Kitle genel olarak Lazkiye ve Bayır – Bucak merkezli bir harekettir. En güçlü ve aktif olduğu, Türkmen askeri birliklerle en derin ilişkiye sahip olduğu bölge Bayır – Bucak'tır ve yönetimin de önemli bir kısmını Bayır – Bucaklılar oluşturmaktadır.

Suriye Türkmen Kitleleri Teşkilat Yapısı şu şekildedir:

Kitle, Suriye içinde etkili olmak ve sahaya yönelik çalışmalar stratejisi çerçevesinde ilk adım olarak Suriye sınır bölgelerinde irtibat büroları kurmuştur. İlk olarak Yayladağı, ardından Akçakale ve sonrasında Gaziantep ofisleri açılmıştır. Bu ofisler sayesinde Kitle'nin Suriye Türkmen bölgeleri ile yakın irtibatı sağlanmaktadır. Yayladağı ofisi Lazkiye Türkmenlerine, Gaziantep ofisi Halep Türkmenlerine ve Akçakale ofisi Rakka Türkmenlerine yönelik olarak faaliyet göstermektedir.

Kitle, Suriye Türkmenleri sorununa ilişkin olarak, Türkmenlerin en büyük sorununun tek bir bölgede toplanmamış olmaları olarak görmektedir. Esad sonrasında bölgesel federasyonun mümkün olmadığını ve Suriye'nin vatandaşlık esasına dayalı bir yaklaşımla yönetilmesi gerektiğini düşünmektedir. "Suriye birdir!" sloganını benimseyen Kitle, yeni Suriye'de Türkmenlerin siyasal, toplumsal, ekonomik, kültürel haklarını kazanması ve ayrımcılığa maruz kalmadan eşit Suriye vatandaşları olarak yaşaması yönünde bir yaklaşıma sahiptir. Suriye'nin bölünmesine karşı çıkmaktadır. Merkezi otoritenin korunduğu ancak yerel yönetimlerin daha güçlendirildiği

medeni, demokratik bir devlet talep edilmektedir. Ancak yerel yönetimlerin güçlenmesini federalizme gitmeyi engelleyecek boyutu ile sınırlamaktadırlar.⁷

Suriye Türkmen Kitleleri Bayır – Bucak bölgesinde yer alan Türkmen askeri birlikler ile yakın ilişkisi söz konusudur. Lazkiye'de faaliyet gösteren 12 civarındaki Türkmen askeri birlikler bu birliklerin çatı örgütlenmesi olan "Türkmen Dağı Bölüğü" Kitle'ye yakın duran bir tugaydır. Kitle'nin askeri anlamda Halep'te etkinliği bulunmamaktadır. Halep'e sadece insani yardım gönderebilmektedirler. Ancak Halep'e de askeri olarak açılma yönünde stratejileri ve çabaları söz konusudur.⁸

Suriye Türkmen Kitleleri, 15 Aralık 2012 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Suriye Türkmen Platformu 1. Toplantısı sonrasında Demokratik Hareket'ten istifa edenler ile birlikte yeni bir oluşuma gidilmesi konusunda anlaşmıştır. Ancak Kitle bu durumu Demokratik Hareket'in kendisine katılımı olarak görmektedir. Sadece partinin isminde değişikliğine giderek ve istifa eden isimlere parti yönetiminde görev vererek Kitle'nin ismen olmasa

da pratikte devamı yönünde bir bakış açısına sahiptir. Böylece mevcut teşkilatlanma yapısı korunarak Demokratik Hareket'ten istif edenlerden faydalanılması yoluna gidilecektir.

Suriye Türkmen Kitleleri, önümüzdeki dönemde Suriye içinde seçimler yaparak 200 delege belirlemeyi ve partinin lider ve yönetim seçiminin bu delegeler tarafından yapılmasını planlamaktadır. Delegeler her Türkmen bölgesinin nüfusları ile orantılı sayıda seçilecektir. Buna göre en fazla delege Halep-Rakka bölgesinden ve sonrasında sırasıyla, Lazkiye-Tartus, Humus ve Şam'dan seçilecektir. Böylece Suriye Türkmen Kitleleri'nin yönetimi, lideri delegeler tarafından belirlenecektir. Bu çaba Suriye Türkmen Kitleleri'nin partileşme ve partiyi tabana yayma düşüncelerinin ürünüdür.⁹

1.2. Suriye Demokratik Türkmen Hareketi

Suriye Demokratik Türkmen Hareketi, Kitle'nin ardından Suriye Türkmenlerini temsil iddiası ile kurulan ikinci siyasal harekettir. Kısaca "Hareket" olarak adlandırılan partinin kurulması düşüncesi Suriye'de olayların başlamasını takiben, Suriye Türkmenlerinde örgütlenme eksikliğinin anlaşılması ve Türkiye'deki Suriye Türkmenlerinin bir araya gelerek örgütlenme çabalarının bir sonucudur. İlk olarak Suriye Türkleri Derneği kurulmuş ve ardından Suriye'deki Türkmenleri siyasallaştırma kararı alınmıştır. Bunun neticesinde 21 Mart 2012 tarihinde İstanbul'da Suriye Türkmen Demokratik Hareketi'nin kuruluşu ilan edilmiştir.

Hareket, Suriye Türkmen Kitleleri'nden ayrılan bazı isimler ve Türkiye'de yaşayan genç Suriye Türkmenlerinden oluşan ekip tarafından kurulmuştur. İlk aşamada Hareket yönetiminde her Türkmen bölgesinden temsilciler yer almıştır. Suriye Demokratik Türkmen Hareketi'nin Genel Başkanlığı'nı 1 yıla yakın bir süre Abdülkerim Ağa yürütmüştür. 15 Aralık 2012 tarihinde gerçekleşen Suriye Türkmenleri Platformu 1. Toplantısı sırasında

Suriye Türkmenlerini tek çatı altında toplama hedefi çerçevesinde Suriye Türkmen Demokratik Hareketi'nin önde gelen isimleri ile Suriye Türkmen Kitleleri birleşme kararı aldıklarını açıklamıştır. Suriye Türkmen Demokratik Hareketi'nin önde gelen isimlerinin büyük çoğunluğu partiden istif ederek yeni ortak parti altında hareket edeceğini açıklasa da Suriye Türkmen Demokratik Hareketi kalan isimlerle birlikte siyasi faaliyetlerine aynı parti çatısı altında devam edeceğini açıklamıştır. Parti yönetiminde yer alan Ziyad Hasan Genel Başkanlık ve Tarık Silo Cevizci de Genel Başkan Yardımcılığı görevini üstlenmiştir. Hareket Aralık 2012 sonunda gerçekleştirilen kurultay ile farklı Türkmen bölgelerinden temsilcilerin olduğu yeni bir yönetim oluşturulmuştur.

Demokratik Türkmen Hareketi çalışmalarını sahaya kaydırıp sonuç odaklı çalışmak yönünde bir yaklaşıma sahiptir. Yeni yönetim yapısı ile beraber Demokratik Türkmen Hareketi büyük ölçüde Halep merkezli bir hareket olarak öne çıkmaya başlamıştır. Siyasal, sivil ve askeri faaliyetlerin neredeyse tamamına yakını Halep'te sürdürülmektedir.

Suriye Demokratik Türkmen Hareketi, en baştan bu yana doğrudan Suriye içi ile ilişki kurmanın yanı sıra Türkiye ve Suriye muhalefeti nezdinde diplomasi çabalarına da ağırlık vermiş bir harekettir.¹⁰ Bu çerçevede Demokratik Hareket'in çabaları ile Suriye Ulusal Konseyi içinde 16 ve Suriye Ulusal Koalisyonu içinde 3 Türkmen temsilcinin görev alması sağlanabilmiştir. Bundan sonraki dönemde kısa vadeli planlarını; yeni kurulacak geçici hükümette bakanlık elde etmek, Suriye içinde sivil örgütlenmelere ağırlık vermek, Halep ve kurtarılmış bölgelerde yerel yönetimlere girmek şeklinde özetlemektedirler.¹¹

Hareket, Suriye Türkmenlerinin sorunlarının çözümüne ilişkin şu şekilde bir bakış açısına sahiptir. Suriye Türkmenlerinin farklı şehirlerde yaşıyor olmaları ve coğrafi bütünlüklerinin olmaması nedeniyle Suriye genelinde yaşanacak bir bölünme Suriye Türkmenleri-

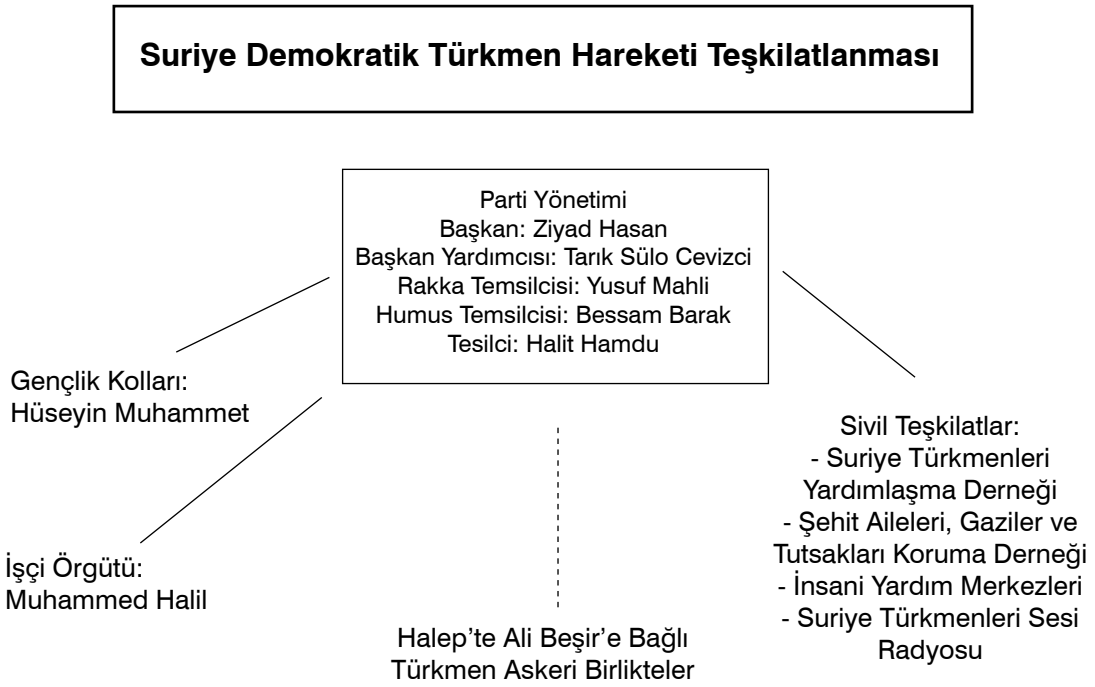
ne büyük zarar verecektir düşünmektedirler. Dolayısıyla ilk hedeflerini Suriye'nin birlik ve bütünlüğünü korumak olarak görmektedirler. Yeni Suriye'de vatandaşlık esasına dayalı yeni bir sistem kurulması talep edilmekte, uluslararası kamuoyunun denetiminde özgür seçimin yapılmasını, dünya şartlarına uygun bir anayasanın yazılmasını ve Suriye topluluğunu oluşturan gruplara hem kültürel, hem siyasi hem de vatandaşlık haklarının verilmesini istemektedirler.

Demokratik Türkmen Hareketi örgütlenmesi bünyesinde yer alan teşkilatlar ve Suriye içinde Hareket'e bağlı sivil örgütler şu şekildedir: Gençlik Kolları, İşçi Örgütü, Suriye Türkmenleri Yardımlaşma Derneği, Şehit Aileleri, Gazileri ve Tutsakları Koruma Derneği, İnsani Yardım Merkezleri, Türkmen Haber

Ajansı. Yakın zamanda Suriye Türkmenlerinin Sesi Radyosu'nun yayına başlatılması ve Türkmenler adına dergi ve gazete çıkarılması planlanmaktadır. Halep'e bağlı Çobanbey ve Bab-ı Limon'da Türkçe eğitim veren iki okul da Demokratik Hareket'in çabaları ile hayata geçmiştir.¹²

Suriye Demokratik Türkmen Hareketi'nin Türkmen askeri birliklerle ilişkisi Halep bölgesi ile sınırlıdır. Halep'teki Türkmen Tugayları'nın Koordinatörlüğü'nü yürüten Ali Beşir, Hareket ile birlikte hareket edildiğini belirtmektedir.¹³

Suriye Demokratik Türkmen Hareketi'nin yeni yönetimi ile beraber teşkilat şeması şu şekildedir:¹⁴

1.3. Suriye Türkmenleri Platformu

Suriye Türkmen Platformu fikri 2012 yılı içinde ortaya çıkmıştır. İlk toplantı 42 katılımcı ile gerçekleşmiş ve 5 kişilik bir komite oluşturulmuştur. İlk hedef Türkiye ve dünya kamuoyunda Suriye Türkmenleri konusunda kamuoyu oluşturmak olmuştur. Sivil bir inisiyatif olarak ortaya çıkmıştır. Türkmen Platformu girişimi bünyesinde yıllardır Türkiye’de yaşayan, iş ve ticaret hayatında nispeten iyi yerlere gelmiş Suriyeli Türkmenler yer almaktadır.

Bu girişimin hedefi Suriye içinden seçilecek delegeler yoluyla bir Meclis’in oluşturulması ve bu Meclis’in seçeceği komitenin Suriye Türkmenleri adına konuşacak, temsil görevi üstlenecek yapı olmasıdır. Böylece partiler üstü bir yapılanma ile mevcut iki Türkmen partinin bu oluşum içinde yer alması istenmektedir. Bu girişim Türkiye içinde sahip olduğu siyasal etki ile Suriye Türkmen Platformu’nun düzenlenmesi için Dışişleri Bakanlığı’ndan destek almayı başarmıştır. Bu çerçevede Suriye Türkmenleri Platformu 1. Toplantısı 15 Aralık 2012 tarihinde Dışişleri Bakanlığı’nın evsahipliği ve Başbakanlığın desteği ile İstanbul’da düzenlenmiştir.

Suriye Türkmenleri Platformu bir Türkmen Meclis’i kurulmasını ve bunun partiler üstü bir kuruluş olmasını istemektedir. Suriye içinden 350 delegenin getirilmesi düşünülmektedir. Bu delegelerin seçimi ile 9 kişilik bir komite oluşturulacaktır. Bu komite Suriye Türkmenlerinin karar organı olacaktır.¹⁵ Platform bunu Suriye Türkmen Kitleleri ve Demokratik Türkmen Hareketi’ne alternatif üçüncü bir parti olarak değil, ortak çalışacak partiler üstü bir yapılanma olarak düşünmektedir. Bu karar organı Suriye Türkmenlerini her yerde temsil edecek Suriye Türkmenleri adına yürütülecek her türlü müzakereyi yürütecektir.

Mersin Milletvekili Mehmet Şandır, “Suriye Türkmenleri Onursal Başkanı” sıfatıyla Platformu desteklese de doğrudan yönetimde yer almamaktadır. Platform girişimi bünyesinde

ve yönetiminde şu isimler yer almaktadır: Esat Arber, Muhammed Ali Bardakçı (Heysem Molla Ali), Mehmet Türkhan (Silo), Muhammed Ceren, Mustafa Şeyh Ahmet, Muhammed Arap, Zeki Türkmen.¹⁶

Suriye Türkmenlerinin temsilcisi olma, liderliğini üstlenme çabasındaki üç başlıca grubun yanı sıra bazı ufak çaplı siyasal ve sivil girişimler de söz konusudur. İslahiye’de bulunan ve Suriyeli Türkmenlerin yaşadığı kamplarda ufak çaplı örgütlenmeler oluşmaya başlamıştır. Bu çerçevede İslahiye’deki kampta yaşayan Türkmenler “*Suriye Türkmen Partisi*” isimli bir hareket kurduklarını açıklamıştır. Bu oluşum Suriye Türkmen Platformu Toplantısı sırasında açıklanan yeni ortak cephe içinde yer alacağını açıklamıştır. Bunun yanı sıra yine İslahiye’deki kampta “İslam Birliği Partisi” adı altında küçük bir oluşum daha ortaya çıkmıştır.¹⁷ Suriye içinde Lazkiye Vilayeti’nde “*Lazkiye Türkmenler Birliği*” adı altında bir oluşum da siyasal partiye dönüşme çalışmaları yürütmektedir.¹⁸

Siyasal oluşumların yanı sıra protestolar düzenlenme, sivil yardımların dağıtımı, askeri birliklere adam sağlama gibi işlevler gören Türkmen gençlik örgütleri de bulunmaktadır. Bu gruplar şu şekildedir:

- **Türkmen Gençlik Hareketi:** Yayladağı’nda faaliyet göstermektedir. Hem sivil hem de siyasi alanda faaliyetler yürütmektedir.

- **Yerel İdareler Gençliği Hareketi:** Suriye içinde Lazkiye Vilayeti’nde faaliyet gösteren bir gençlik hareketidir.

- **Suriye Türkmen Gençlik Birliği:** Şam’da muhaliflerin kontrol ettiği şehrin güney bölgelerinde faaliyet göstermektedir. Golan Türkmenleri’nin oluşturduğu bir yapılanmadır.

- **Suriye Türkmen Gençleri:** Lazkiye’de Suriye Türkmen Kitleleri’ne bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

- Özgür Türkmen Gençleri: Halep'te faaliyet göstermektedir ve Ali Öztürkmen (Silo)'e yakın bir gençlik grubudur.

2. SURIYE TÜRKMENLERİ ASKERİ YAPILANMASI

2.1. Lazkiye Vilayeti (Bayır – Bucak Bölgesi) Türkmen Askeri Birlikleri

Lazkiye'de vilayetin kuzeyine düşen bölgede Hatay sınırına kadar Türkmenler yaşamaktadır. Bucak bölgesi kıyı şeridinde yer alırken Bucak daha çok iç kısımlar yer alan bölgedir. Hatay sınırından Lazkiye şehir merkezine kadar yer alan kıyı hattı rejimin kontrolü altındadır. İçerde kalan Bayır bölgesi ise muhaliflerin kontrolü altındadır.

Lazkiye Vilayeti'nin Bayır – Bucak bölgesinin büyük bölümü Türkmen birliklerin kontrolündedir. Nusayri köyler ile Türkmen ve Sünni Arap köyler arasında bir çatışma sınır hattı oluşmuştur. Kapaklı ve Gımam Türkmen köylerinin oluşturduğu bu sınır hattında karşılıklı olarak nöbet tutulmakta ve zaman zaman çatışmalar yaşanmaktadır. Türkmen köylerin çoğunda muhaliflerin kontrolü söz konusudur. Sadece sınır hattının güneyinde Buruç ve Şulayip isimli Türkmen köyleri rejimin kontrolü altındadır. Bu köyler Nusayri yerleşimleri ile çevrili olduğu ve muhaliflerin kontrolündeki bölge ile coğrafi bağları kesik olduğu için son derece riskli bir bölgede yer almaktadırlar.¹⁹

Lazkiye Vilayeti'nde Türkmen askeri yapılanması 12 birlik ve bu birliklerin üst yapılanması olan “*Türkmen Dağı Bölüğü*”nden oluşmaktadır. Lazkiye Vilayeti Türkmen askeri birliklerinin üst örgütlenmesi olan *Türkmen Dağı Bölüğü*'nün komutanı Albay Muhammed Avad'dır. Muhammed Avad, Antalya'da gerçekleşen toplantı neticesinde Suriyeli askeri muhaliflerin oluşturduğu Yüksek Askeri Konsey'de de 30 kişilik yönetim kademesinde

de yer almıştır. Türkmen Dağı Bölüğü'ne bağlı 12 adet birlik (ketibe) yer almaktadır. Bunun dışında Hizbullah al Galibu adında Türkmen Dağı Bölüğü'ne bağlı olmayan bir Türkmen birlik daha mevcuttur.²⁰

Türkmen Dağı Bölüğü'nü oluşturan birlikler şu şekildedir:²¹

- **Nurettin Zengi:** Saray köyü ve çevresinde faaliyet göstermektedir. Lideri Ferit Masri'dir. Lazkiye'deki en büyük ve güçlü 3 birlikten biridir.

- **Zahir Baybars:** Avanlı Bölgesi'nde faaliyet göstermektedir. Lideri Ali Şehirli'dir. Lazkiye'deki en büyük ve güçlü 3 birlikten biridir.

- **El Huva Billa:** Kastav ve Beyt Mılık arasında kalan bölgede faaliyet göstermektedir. Lideri Heysem Topalca'dır. Lazkiye'deki en büyük ve güçlü 3 birlikten biridir.

- **Yavuz Sultan Selim:** Şeren Bölgesi'nde faaliyet göstermektedir. Lideri Tarık Sohta'dır. Halep ve Ras el Ayn'da süren çatışmalarda Özgür Suriye Ordusu ile beraber yer almaktadır.

- **Fatih Sultan Mehmet:** Gımam merkezi ve aynı zamanda çevre bölgesinde faaliyet göstermektedir.

- **Memduh Colha:** Beyt Fariz Bölgesi'nde faaliyet göstermektedir. Birliğin ilk lideri olan Mustafa Emin ilk Türkmen şehittir. Mustafa Emin'in vefatından sonra Birliğin liderliğini Usame Kadı ve onun liderliği bırakmasının ardından Emin İbrahim üstlenmiştir. İbrahim halen Birliğin liderliğini sürdürmektedir.

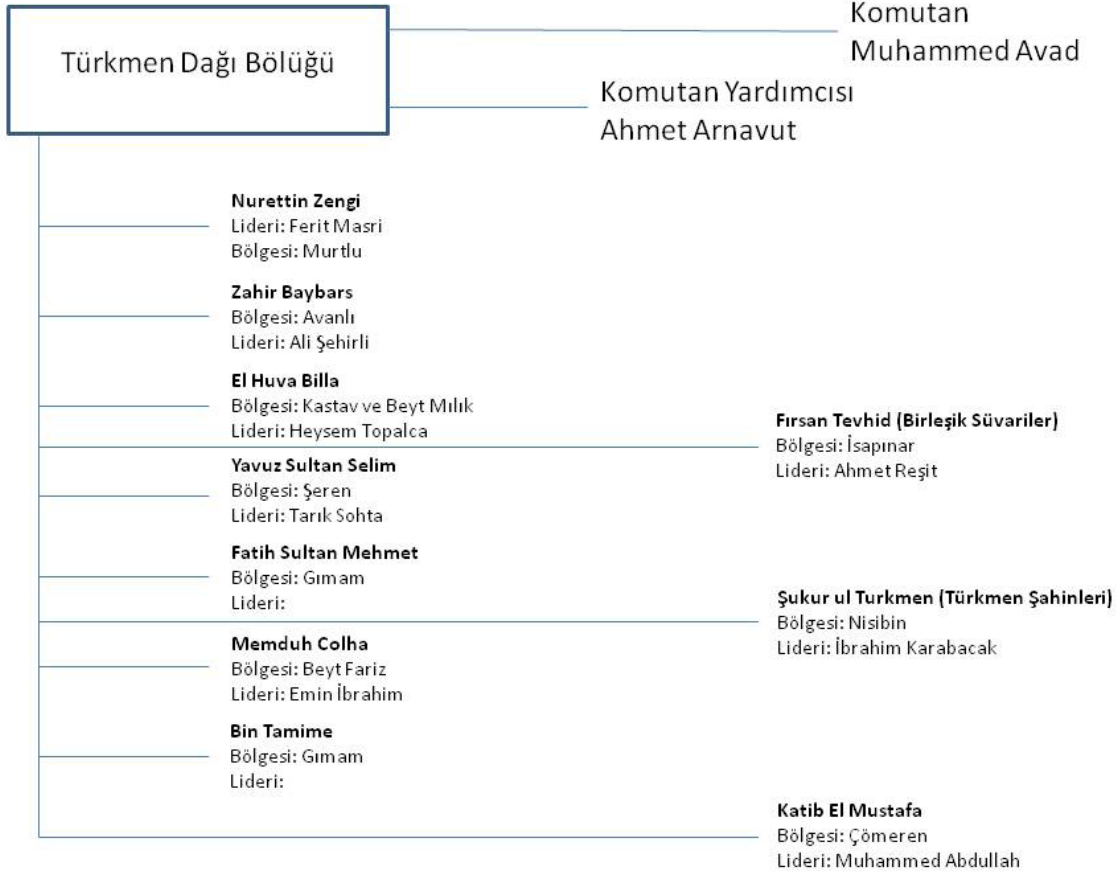
- **Bin Tamime:** Gımam merkezinde faaliyet göstermektedir. Bu birlik Nusayri köyleri ile tam sınırda yer almakta dolayısıyla en tehlikeli bölgede görev yapmaktadır.

- **Katib El Mustafa:** Çömeren Bölgesi'nde faaliyet göstermektedir. Lideri Muhammed Abdullah'tır.

Fırsan Tevhid (Birleşik Süvariler): İsapınar bölgesinde güvenliği sağlamaktadırlar. Lideri Ahmet Reşit'tir.

- **Sukur ul Turkmen (Türkmen Şahinleri):** Asker sayısı büyük gruplar kadar fazla olma-

sa da en iyi yapılanmaya sahip askeri birliktir. En önemli ve tehlikeli çatışma bölgelerinden biri olan Nisibin'de güvenliği sağlamaktadır. Liderleri İbrahim Karabacak'tır.

2.2. Halep Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri

Halep Vilayeti'ndeki Türkmen askeri birliklerin büyük çoğunluğu Halepli Suriye Türkmeni Ali Beşir'e bağlıdır. Ali Beşir geçmiş dönemden bu yana Halp'te Suriye Türkmen toplumunun önemli isimlerinden biridir. Ali Beşir'e bağlı olan gruplar Halep'te neredeyse tüm Türkmen köylerinin güvenliğini sağlamaktadır. Bu birlikler yaklaşık 350 kilometrelik bir bölgeyi kontrol ettiğini belirtmektedir. Halep şehir merkezinde de 6 Türkmen mahallesini korunması bu birlikler tarafından sağlanmaktadır.²²

Ali Beşir'e bağlı 6 askeri birlik bulunmaktadır. Bu gruplar yeni bir askeri yapılanmaya gitme düşüncesi içindedir. 6 askeri birlik 2 büyük tugay altında birleştirilecektir. Ali Beşir'in Koordinatörlüğü altındaki Halep Türkmen askeri birlikleri şu şekildedir:²³

- **Fatih Sultan Mehmet:** Birliğin liderliğini Sultan Abdülhamit Tugayı'nın hayatını kaybeden komutanı Muhammed Süleyman'ın kardeşi Mahmut Süleyman yapmaktadır. Halep şehir merkezinde 6 Türkmen mahallesinin kontrolü bu birliğin elindedir. Halep'te en güçlü Türkmen birliklerinden biridir.

- **Zahir Baybars Tugayı:** Cerablus'ta faaliyet göstermektedir. Lideri Muahmmmed Genç'tir.

- **Şehit Ali Yılmaz Birliği:** Bab-1 Limon'da faaliyet göstermektedir.

- **Buhari Birliği:** Halep'e bağlı Münbiç ilçesinde faaliyet göstermektedir.

- **İmadettin Zengi Birliği:** Halep'e bağlı Münbiç ilçesinde faaliyet göstermektedir.

Buhari ve İmadettin Zengi Birlikleri'nin Süleyman Şah adı altında ile birleştirilmesi planlanmaktadır.

- **Alparslan Birliği:** Azaz ve Cerablus arasında kalan bölgedeki Türkmen köylerin kontrolü bu birliğin elindedir.

Halep'te Ali Beşir' bağlı gruplardan bağımsız hareket eden üç Türkmen askeri birlik daha bulunmaktadır:

- **Fatih'in Torunları (Ahfad ul Fatih):** Fatih'in Torunları Tugayı doğrudan herhangi bir Türkmen siyasi hareket ya da diğer Türkmen Tugaylar ile doğrudan bağlantılı değildir. Tugayın komuta merkezi Bab-1 Limon köyüdür. Birlik Halep'e bağlı Kerpiçli ve Başlıhöyük isimli yerleşim yerlerinde de faaliyet göstermektedir. Esas olarak Halep merkezde rejime karşı mücadele vermektedir. Meydan ve Bostanpaşa isimli iki semti kontrol etmektedir. Bu semtleri tutarak arkada kalan 8 civarındaki Türkmen mahallelerini korumaktadırlar. Birlik'in komutanlığını İbrahim Ahmet yürütmektedir.

- **Yıldırım Beyazıt Tugayı:** Tugayın komutanlığını Halit Göktürkmen yapmaktadır.

- **Sultan Abdülhamit:** Yakın zamana kadar Halep merkezde Suriye ordusuna karşı başarı ile mücadele eden Sultan Abdülhamit Birliği de Ali Beşir'e bağlı gruplardan biriydi. Komutanı Muhammed Süleyman tüm Türkmenler tarafından kabul görmüş bir askeri liderken çatışma sırasında hayatını kaybet-

miştir. Süleyman'ın ölümünden sonra Halep merkezden kırsala çekilmiş ve Ali Beşir'e bağlı gruplardan ayrılmıştır.

2.3. Humus Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri

Humus Vilayeti'nde 43 Türkmen köyü bulunmaktadır. Humus'taki muhalif Türkmen askeri birlikleri kırsalda faaliyet göstermektedir. Humus merkezde çok sayıda Türkmen bulunmakla beraber Türkmenler Araplarla birlikte rejime karşı savaşmaktadır. Merkezde sadece Türkmenlere özel bir birlik yoktur ancak Humus merkezde Babı Amr, Bab el Siba, Bab el Turkmen, El Var, El Karabis, El Haldi gibi mahallelerde Türkmenler yerleşiktir ve bu semtlerde mücadele veren birlikler içinde çok sayıda Türkmen, Sünni Araplarla birlikte rejime karşı savaşmaktadır.²⁴

Humus'ta Türkmen askeri birlikleri birkaç farklı gruba ayrılmıştır. Türkmen birliklerin merkezi Zara'dır. Humus'taki Türkmen askeri birlikler şu şekildedir:²⁵

- **Humus Kalkanı (Ketibe Dıra Humus):** Humus Askeri Meclisi'ne bağlıdır ve maddi desteğini Meclis'ten almaktadır.

- **Rahman Şehitleri (Şuheda er Rahman):** Suudi Arabistan'dan destek almaktadır.

- **Hak Şehitleri (Şuheda el Hak):** Katar ve Suudi Arabistan'da yaşayan Telkalaf'lı işadamları tarafından desteklenmektedir.

- **Fatih Sultan Mehmet:** Suriye'nin en büyük muhalif askeri birliklerinden El Faruk Tugayı'na bağlıdır.

- **Zara'nın Özgür Askerleri:** Liderliğini Albay Usame Kenan'ın yaptığı birlik Nusayri yerleşimleri ile çevrili Zara'da faaliyet göstermektedir.

- **Alparslan:** Tulluf, Kale, Semalil ve Kızıl köylerinde faaliyet göstermektedir. Tugayın

lideri Suriye ordusundan ayrılmış astsubay Abdulmuti Kahiye'dir.

- **Humus Türkmenleri:** El Faruk Tugayı bünyesinde mücadele vermektedir.

Bu birlikler dışında Humus kırsalında sadece Türkmenlere ait askeri birlik bulunmamaktadır. Ancak Kusayr, Nizariye, Causia, Burç Kai, Tısnin, Hulaya, As Sabunin, Jibab el Zeyd gibi Türkmenlerin yaşadığı köy ve kasabalarda askeri birlikler içinde çok sayıda Türkmen asker yer almaktadır.

2.4. Rakka Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri

Rakka Vilayeti'ne bağlı Tel Abayad ilçesi merkezinde ve ona bağlı köylerde Türkmen nüfusu yer almaktadır. Rakka'daki toplam Türkmen nüfusu 15 – 20 bin arasındadır. Rakka'da da Türkmenlerin oluşturduğu bir tane askeri birlik bulunmaktadır. Hakkın Nuru Birliği (Enver ul Hak) isimli birlik Urfa iline bağlı Akçakale karşısında yer alan Tel Abayad ilçesi ve ona bağlı Türkmen köylerinde faaliyet göstermektedir. Askeri birliğin lideri Şeyh Abdullah Dede'dir. Enver ul Hak'ın yakın zaman önce Ras el Ayn'da bir kolu açılmıştır. Enver ul Hak Birliği yakın zamana kadar Suriye Türkmen Kitleleri ile birlikte hareket etmekte beraber son dönemde Ali Beşir grubuna yakınlaşma söz konusudur.²⁶

2.5. Şam Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri

Başkent Şam'daki Türkmen askeri birlik örgütlenmelerini Golan Türkmenleri oluşturmaktadır. Bu birliklerin en önde geleni İmam Zahabi Birliğidir. Birliğin lideri Halit Bereket'tir. Yakın zaman içinde adını "Türkmen Şehitleri Tugayı" olarak değiştirmeyi planlamaktadır. Şam'da aynı zamanda İmam Zahabi'ye bağlı olarak Türkmenlerden oluşan 12 kişilik özel hareket birliği bulunmaktadır. Bu birliğin başında da yine Golan Türkmeni Ebu Faruk yer almaktadır. Şam'da İmam Zahabi dışında birinin adı Amr Şubat olan 3 Türkmen birliği daha bulunmaktadır.²⁷

2.6. İdlib Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri

İdlib'te Türkmenlerin askeri ve sivil örgütlenmeleri bulunmaktadır. Sivil kanadın liderliğini Fadıl Talip yürütürken askeri birlikler sivil kanat ile yakın ilişki içindedir. İdlib Vilayeti Türkmen askeri birlikleri ise şu şekildedir:²⁸

- **Rıcaül Allahul Ahrar (Allah'ın Özgür Adamları):** Birliğin askeri lideri Munzır Abdullah'tır. Halep'te mücadele veren Fatih'in Torunları Tugayı ile birlikte hareket etmektedirler. Birlik'in İdlib'e bağlı Hafsar Köyü ve civarında, Halep'te Selahattin bölgesinde güçleri bulunmaktadır. Birlik daha önce Cıs es Şukur'u kuşatma hareketi içinde yer almıştır.

- **Hananu Kalkanı:** Araplar'ın Halit bin Velit Tugayı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Türkmenlerden teşkil olmuş bir askeri birlikdir. Yaklaşık 80 kişiden oluşmaktadır. Cıs es Şukur'da etkilidir.

- **Özgür Türkmenler:** İdlib kökenli Türkmenler'den oluşan bu birlik Halep'te Selahattin bölgesinde Arap tugaylarla beraber rejime karşı mücadele vermektedir.

2.7. Hama Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri

Hama'da tamamını Türkmenlerin oluşturduğu askeri birlik yer almamaktadır. Arapların oluşturduğu askeri birlikler içinde çok sayıda Türkmen asker yer almaktadır.²⁹

2.8. Tartus Vilayeti Türkmen Askeri Birlikleri

Tartus'ta Türkmenlerin yaşadığı 6 köy bulunmaktadır. Bunlar içinde El Mitras halkı rejime karşı ayaklanmıştır. Humus'taki Türkmen yerleşim birimi Zara'dan destek alan El Mitras kendi bölgelerini korumak üzere bir askeri birlik kurmuştur.³⁰

Sonuç

Suriye Türkmenleri sadece Türkiye için değil Suriye'nin demokratik geleceği için anahtar halklardan birisidir. Suriye'nin gelecekteki yönetimi, barındırdığı tüm etnik ve mezhepsel gruplarla barış içinde ve bir arada yaşanabilecek bir ülke inşa etmek istiyorsa Türkmenlerin varlığını kabul etmek ve diğer halklarla birlikte eşit derecede siyasal temsil vermek durumundadır. Suriye'de ilk demokratik gösterilerin başlamasından bu yana otoriter uygulamaların karşısında cesaretle direnen Su-

riye Türkmenleri ülkenin bütünlüğünü savunma konusunda diğer hiçbir topluluktan geri kalmamaktadır. Suriye'de yeni bir dönemin başlamasında oynadığı rol nedeniyle Türkmenlere Suriye muhalefeti tarafından da hak ettiği yere ulaşmasında kolaylık sağlanmalıdır. Esad yönetiminin baskısından ve insan hakları ihlallerinden bugüne kadar acılar çekmiş olan Türkmenlerin; Sünni Araplar, Arap Aleviler, Hıristiyanlar, Kürtler, Dürziler, Şiiler ile birlikte yeni Suriye siyasal ve toplumsal yaşamında eşit bir aktör olarak yer alması Suriye ve bölge için kritik önem arz etmektedir.

1. SURIYE TÜRKMENİ AVUKAT VE ARAŞTIRMACI ALİ ÖZTÜRKMEN İLE RÖPORTAJ

ORSAM: Sayın Öztürkmen öncelikle Suriye Türkleri hakkında genel bir bilgi verebilir misiniz?

Ali ÖZTÜRKMEN: Suriye Türkmenlerinin bugün bilinen Suriye coğrafyasına geliş tarihleri 1060-1070'li yıllar arasındadır. Selçuklu Dönemi'nde Oğuz boylarının bu topraklara göç etmesiyle başlamıştır. Selçuklular, Selçuklu Devletini kurup yönetimi atabeylere bırakmasından sonra Türkmenler bu coğrafyada etkin bir rol oynamaya başlamıştır. Özellikle Haçlı Seferleri'nde ve Kudüs'ün fethi sırasında önemli faktör olmuşlardır. Türkmenlerin bu topraklardaki varlıkları, Selçuklularla başlayıp, Osmanlı'nın Birinci Dünya Savaşı sonucu bu toprakları kaybetmesine kadar, 1000 yıllık bir tarihe dayanmaktadır. Daha sonra Fransız mandasına bırakılan topraklar, bugünkü Ortadoğu'yu oluşturmaktadır; Suriye, Filistin, Lübnan ve Irak. Türk unsuru bu toplumlara oluşturan gruplardan biridir.

ORSAM: Suriye Türkmenleri'nin şu an ki nüfusu nedir? Genel olarak nerelerde yaşamaktadırlar?

Ali ÖZTÜRKMEN: Yoğunluk olarak Halep vilayetinde yaşamaktadırlar. Halep vilayeti'nin şehir merkezinde ve yaklaşık olarak 140 köyünde yaşamaktadırlar. Bu köyler doğuda Celavus sınırından başlayıp, Azez ve Afrin'e doğru uzanır. Halep'ten sonra, Türklerin yoğun olarak yaşadıkları ikinci il Humus'tur. Humus'ta şehir merkezinde ve yaklaşık 60 köyde Türkler yaşamaktadır. Türklerin yoğun olarak yaşadığı diğer bir il Lazkiye'dir. Lazkiye'de "Bayır Bucak Türkmenleri" olarak bilinmektedirler ve 70'ten fazla köyümüz vardır. Ayrıca Şam'ı "kutsal kent" kabul edip oraya yerleşen çok sayıda Türkmen vardır. Şam'ın kırsal kesiminde ise 4-5 Türkmen köyü vardır. Golan Tepeleri'nin işgal edilmesinden sonra burada bulunan yaklaşık 20 tane Türkmen

Köyü'ndeki Türkmenler Şam şehir merkezine ve varoşlarına gelmiştir. Türkiye ile sınır olan Rakka vilayetinde yaklaşık 10, Hama'da 10, İdlip'te 5 ve Dara'da 5 Türkmen köyü bulunmaktadır. Türkmenler Suriye'de çok geniş bir coğrafyaya dağılmış durumdadır. Bu nüfusa rağmen Türkmenlerin bugün Suriye siyasetinde yer alamamalarının nedeni yıllardan beri büyük baskı altında yaşamış olmalarıdır. Fransız mandası döneminde başlayan ve milliyetçi Arap rejimlerinde, Baas rejiminde süren bu ağır baskılar sonucu Türkmenler Türk Dünyası'ndan kopmuş ve asimile olmuştur. Bugün Ortadoğu'da Tunus'tan başlayıp Suriye'ye kadar esen bu bağımsızlık rüzgarı Türkmenlere, Suriye'nin bu yeni oluşumu içerisinde etkin bir rol oynama isteği uyandırmıştır.

ORSAM: Şu an Suriye'deki halk hareketleri içinde Türkmenler de yer almakta mıdır?

Ali ÖZTÜRKMEN: Türkmenler bir örgütlenme çerçevesinde değil, bireysel olarak ha-

reket etmektedir. Suriye Türkmenleri olarak amacımız, yeni oluşumda haklarımızın korunmasını sağlamak ve Suriye'yi oluşturan üç ana unsurdan (Arap, Kürt, Türkmen) biri olduğumuzu kabul ettirmektir. Bugünkü verilere göre Suriye'de yaklaşık 3,5 milyon Türkmen vardır. Suriye Türkmenleri'nin %99'u Sünni, Halep'te bulunan az bir bölümü ise Şii'dir. Bunlar Anadolu Alevileri'ndendir. Suriye Türkmenleri genellikle Halep'te geçmişteki boy yapılarını korumaktadır. Aşiret yapısına sahiptirler. Diğer Türkmen bölgelerinde bunu göremeyiz.

ORSAM: En büyük Türkmen aşiretleri hangileridir?

Ali ÖZTÜRKMEN: En büyüğü Beydili Boyu'dur. Diğerleri İlbeyli Boyu'dur. Her iki boy da Halep'tedir. Sivas'tan gelmektedirler.

ORSAM: Suriye'deki Türkmen nüfusu için 3,5 milyon dediniz. Bu rakama dilini unutmamış olan Türkmenleri katıyor musunuz? Eğer katıyorsanız dilini ve kimliğini koruyan Türkmenlerin sayısı nedir?

Ali ÖZTÜRKMEN: Dilini koruyan Türkmen sayısı yaklaşık 1,5 milyondur. Bu da yaklaşık olarak %5'e tekabül eder. Diğer 1 milyon kişi ise Türkçeyi unutmamış ama kimliğini kaybetmemiştir. Halep'te, Humus'ta dilini unutmamış ama Türkmen kimliğini bilen, koruyan Türkmen ailesi vardır.

ORSAM: Suriye Türkmeni'nin kimliğinin yapı taşı sizce nedir? Müslümanlık mı daha belirleyicidir, Türkmen olmak mı yoksa Suriyeli olmak mı?

Ali ÖZTÜRKMEN: Yılların getirdiği baskı nedeni ile çoğu bölgelerde İslam kimliği ön plandadır. Türklüğün unutulması, Türkmenlerin pasifleştirilmesinin sonucudur. Çoğu Türkmen, özellikle, iç bölgelerde ve kırsal kesimlerde yaşayanlar, Türkmen'in ne anlama geldiğini bilmemektedir. Bu kendi kültüründen, tarihinden baskı sonucu koparılanın sonucudur.

ORSAM: Suriyeli Türkmenlerin bir çatı örgütü var mı? Bildiğim kadarıyla partileşme olmadı ama mesela bir derneğiniz var mı?

Ali ÖZTÜRKMEN: Eski Baas rejiminde Suriye Türkmenlerine hiçbir örgütsel hak tanınmamıştır. Ne bir dernek kurma ne de siyasi hareket imkanı bulabilmişlerdir. Bazı bölgelerde Türkmenlerin kendi dillerinde türkü söylemeleri bile yasaklanmıştır. Böyle bir rejimde Türkmenler örgütsel hayata geçme imkanı bulamamıştır. Ama bu yeni oluşum içinde umut ediyoruz ki Türkmenler siyasal ve toplumsal bir hareket olarak haklarını savunabilecek duruma gelirler.

ORSAM: Türkmen kimliğini savunacak bir hareket için taban olduğunu düşünüyor musunuz?

Ali ÖZTÜRKMEN: Türkmen halkı, özellikle aydın kesim büyük bir istek içerisindedir. Böyle bir hareketi halk arzulamaktadır. Bugüne kadar olmaması Suriye Türkmenlerinin büyük bir bölümünün eğitimsiz olmasından ve Baas propagandalarının etkin olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca din faktörü yanlış yansıtılmıştır. Dinin üstün kimlik olarak tanınması ve Türkmen kimliğinin asimile edilmesi en büyük engellerden olmuştur. Bu da rejim tarafından desteklenen din adamlarının yaptığı propagandalarla sağlanmıştır. Benim kanaatime göre Suriyeli Türkmenler bu hareketin büyük arzusu içindedirler. Suriye'de bugünden sonra uygulanacak rejim, sivil demokratik bir sistem olacaktır. Suriye'deki tüm halkların çıkarlarını gözetecek, modern ve sivil bir demokrasi gerekmektedir. Başka bir sistem Suriye halklarının çıkarlarını gözetemeyecektir.

ORSAM: Suriye'de yaşanan son ayaklanmalarda Türkmenlerin pozisyonu nedir? Ortak bir tavır sergiliyorlar mı? Rejimi destekleyenler bulunmakta mıdır?

Ali ÖZTÜRKMEN: Türkmenler yıllardır bu fırsatı beklemektedir. Türkmenler dünya şartları içinde bu rejimin daha uzun sürme-

yeceğini bilmektedir. Fakat ne yazık ki kendi örgütlenmelerini bu olaylardan önce gerçekleştiremediler. Bunun da tek nedeni az önce de söylediğim gibi yılların getirdiği korkudur. Türkmenler muhalif hareketlere destek vermektedir. Örneğin Humus Türkmenleri muhalif hareketlerde büyük rol oynamaktadır. Humus'ta 15'ten fazla şehit verdik. Ayrıca yüzlerce kayıp ve tutuklu Türkmen var. Lübnan sınırındaki iki Türkmen köyü ayaklandıkları için Baas çeteleri tarafından bombalanmıştır. Oralara ulaşma imkanımız olmadığı için tahmini rakamlar verebiliyorum. Bugün Suriye Türkmenler yaklaşık olarak 100 kayıp vermiştir. Şam ve Lazkiye'de 2 şehidimiz var. Kayıplarımız ve tutuklularımız hakkında elimizde kesin bilgiler yoktur.

ORSAM: Bu tür değişim dönemlerinde bir grubun siyasi bir hareketi olması çok önemlidir. Bu sayede yeni oluşacak yapıda mümkün olduğu kadar çok paya sahip olmak için çaba sarf edilebilir. Antalya'da düzenlenmekte olan Suriyeli muhaliflerin toplantısında Türkmenlerin sesini duyurma noktasında bir eksikliği olduğunu düşünüyor musunuz, daha fazla neler yapılabilir?

Ali ÖZTÜRKMEN: En büyük eksiklik Türkmen hareketinin örgütlenmemiş olmasıdır. Bu konuda çok geç kalındı. Çünkü Suriye Türkleri yıllardır unutulmuş dış Türklerdi. 1996'da Baas rejimi tarafından yapılan katliamlar sonucu dünya gündemine gelebildik. Ayrıca Türkmenlere baskılar sonucu örgütlenme şansı tanınmamışken Kürtler eski sistemden yararlanmıştı. Örgütsel alt yapılarını hazırlamıştır ve bugün imkanları vardır. Türkmen hareketinin en kısa zamanda örgütsel hale gelmesi gerekmektedir. Bunun için Suriye Türkleri Derneği ve Suriye İnsan Hakları Derneği kurulması ve bunlar da siyasi bir partinin tabanını oluşturacak şekilde faaliyet göstermelidir.

ORSAM: Rejim değişikliği durumunda nasıl bir siyasi sistem öngörüyorsunuz. Laik-

lik, federalizm tartışmalarına nasıl bakıyorsunuz? Bunun yanı sıra Türkmenlerin ne gibi talepleri vardır?

Ali ÖZTÜRKMEN: Öncelikle Suriye Türkmenlerinin yeni anayasada Suriye halkını oluşturan esas unsurlardan biri olarak yer almasını bekliyoruz. Ayrıca anadilde eğitim hakkının ve diğer sosyal hakların verilmesini istiyoruz. Bugüne kadar Arap faşizmi uygulanmıştır ve Türkmenlere hiçbir sosyal hakları verilmemiştir. Bu nedenle birçok Suriye Türkmen'i kendi kimliğini kaybetmiştir. Bizim amacımız kimliklerini yeniden kazanmalarını sağlamaktır. Diğer konulara gelince, Suriye'de federatif yapı olmasını beklemiyorum. Çünkü Suriye insanı içinde bulunduğu olguyu çok iyi kavramış durumdadır. Hiçbir etnik yapı belirli bir bölgede sınırlanmamıştır. Halk diğer etnik gruplarla iç içedir. Bu gruplardan bazılarının federatif yapıda toplanması mümkün değildir. Coğrafi dağılım da bu oluşuma elverişli değildir. Örneğin Türkmenler Suriye'nin birçok bölgesine dağılmış durumdadır. Bu Arap Aleviler, Hıristiyanlar ve Kürtler için de geçerlidir.

ORSAM: Örneğin Fransız mandası döneminde bugünkü Suriye topraklarında söz konusu gruplara farklı siyasi yapılar oluşturulmuştu. Böyle bir yapı günümüzde mümkün müdür?

Ali ÖZTÜRKMEN: Bugünkü oluşum içinde mümkün değildir. Cumhuriyet döneminde gruplar çok dağılmıştır. Bu şartlar altında federatif yapı oluşması mümkün değildir. Örneğin Kürtlerin çoğunlukla yaşadıkları Haseke vilayetindeki Kamışlı. Kamışlı şehir merkezi Kürt ağırlıklıyken kırsal Arap ağırlıklıdır. Şehir merkezinin ayrı tutulup kırsalın ayrı tutulması düşünülemez. Kamışlı'da Kürtler, Hıristiyanlar, Ermeniler ve Süryaniler vardır. Burayı federatif bir yapıya dönüştürmek düşünülemez. Hem o grupların hem de Türkmenlerin hakkını koruyacak demokratik bir merkezi yapının daha uygun olacağını düşünmekteyim. Din açısından ise Suriye halkının %15'ini Hıristiyanlar ve farklı mezheplerden

insanlar olduğu için teokratik bir siyasal sisteme kesinlikle karşıyım. Bu nedenle Suriye için en uygun sistemin sivil demokrasi olacağı kanaati içersindeyiz. Laiklik de bunun bir parçasıdır. Bugün Suriye’de Şeriatı savunacak çok az bir grup olacağını düşünüyorum.

ORSAM: Suriye muhalefeti içinde ve Antalya toplantısında Müslüman Kardeşler hareketinin rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ali ÖZTÜRKMEN: Ben çok etkili olduklarını düşünmüyorum. Antalya toplantısına Müslüman Kardeşlerden katılanlar, parti adına değil şahısları adına katılmıştır. Şeriat propagandası yapılmıştır ama katılımcılar tarafından ilgi görmemiştir. Laikliğin şuan tartışılacak bir konu olmadığı, halk hareketlerinin başarıya ulaşması durumunda konuşulması gerektiği vurgulanmıştır.

ORSAM: Müslüman Kardeşlerin daha çok Sünni Arap halk tarafından desteklendiğini biliyoruz. Sizce Suriye’de Müslüman Kardeşlerin gerçek güç kaynağı nedir?

Ali ÖZTÜRKMEN: Artık halk eski düşünceleri taşımamaktadır. Suriyeliler katı dini görüşü bir kenara bıraktı ve yenedünya şartlarına uygun görüşlere kavuştu. Ben artık Müslüman Kardeşlerin eski gücünde olduğuna inanmıyorum.

ORSAM: Müslüman Kardeşlerin olası bir rejim değişikliğinde ön plana çıkacağına inanmıyorsunuz?

Ali ÖZTÜRKMEN: Suriye halkının isyan hareketi sivil ve barışçıl bir harekettir. Hiçbir siyasi partinin güdümünde değildir. Bugünkü siyasi oluşumların tümü bu hareketle paraleldir. Hiçbir oluşum bu hareketin önüne geçmemektedir. Bunu Antalya toplantısında çok açık gördük. Bu Türkmenler için de, Kürtler için de Müslüman Kardeşler için de geçerlidir.

ORSAM: Türkmenlerin Suriye’deki diğer gruplarla ilişkileri nasıldır?

Ali ÖZTÜRKMEN: Biz tüm gruplarla iyi ilişkilere sahibiz. Tüm gruplar diğer grupların çıkarlarına olumlu şekilde bakmaktadır. Hepsisi bizim mağdur olduğumuzun farkındadır ve neden kendimizi bu kadar geç tanıttığımızı sormaktadır. Muhalif grupların hepsi Türkmenlerden olumlu söz etmektedir ve ileride haklarımızın korunacağını söylemektedirler.

ORSAM: Muhalif hareketin nasıl sonuçlanacağını düşünüyorsunuz? Sizce Beşar Esad reformlar yapıp devam mı etmeli mi yoksa rejim değişikliği kaçınılmaz mıdır?

Ali ÖZTÜRKMEN: Bugün gelinen noktaya bakarsak, rejim ve halk arasında barış yolunun kalmadığını görürüz. Şu an Suriye’de 2000’den fazla insan ölmüştür. Ayrıca isimleri tespit edilmeyen birçok insan ölmüştür. Humus’ta barışçıl bir oturma eyleminde Suriye güvenlik güçleri tarafından rastgele ateş açılmıştı. 18 kişinin cesedi bizim arkadaşlarımız tarafından toplanmıştır. 50’den fazla ceset ordu arabalarına atılarak götürülmüştür. Birçok toplu mezar tespit edilmiştir. Birçok bölgeden cesetlerin verilmediğine dair haberler gelmektedir. Lazkiye’de toplu mezarlar vardır. Bu cesetler konteynırlara doldurulup denize dökülmektedir. Rejim yıllardan beri gizlediği yüzünü deşifre etmiştir. Halkı yönetecek bir sistemin halktan yetki alması gerekmektedir.

ORSAM: Beşar Esad rejiminin reform yapabileceğine inanıyor musunuz?

Ali ÖZTÜRKMEN: Beşar Esad’ın rejimi babasının rejiminin uzantısıdır. Halkın sevgisi göstermeliktir. Sevgi baskıyla olmaz. Rejim bugüne kadar halka makyaj yaparak yaklaştı. Bizim Türkmen olarak yeni dönemde birçok başvurumuz oldu. Tümüne karşı gelindi, başvuru yapan arkadaşlarımız fişlendi. Siyasi tutuklulara af getirileceği söylendi. Ben de onlardan birisiyim. Devletle ilgili olan tüm işlemlerde engellerle karşılaşıyorum. Bu rejim artık yasallığını kaybetmiştir. Suriye halkının istekleri Suriye’de yeni bir rejimin gelmesiyle karşılanabilir.

ORSAM: Suriye rejimi meşruluğunu kaybetti diyorsunuz fakat Tunus'tan farklı olarak Suriye'de rejim bütünlüğünü korumakta. Ordu, güvenlik birimleri bastırma iradesi göstererek rejimin yanında yer alıyor. Bu durumda rejim değişikliği nasıl gerçekleşecek?

Ali ÖZTÜRKMEN: Suriye'nin verilerine bakarsak bugün gelinen nokta iç savaşa gitmektedir. Rejim bu noktaya bizi bilerek getirmektedir. Halk bugüne kadar direnmemiştir. Ama gidilen noktada direnecektir. Rejimin hala ayakta olması, aile yapısının üstüne kurulmasından kaynaklanmaktadır. Bu ordu için de istihbarat için de geçerlidir. Ordu içinde alt kademedeki subaylarda iç çatışmalar olduğu görülmektedir. Bazı askerler halka silah doğrultmamaktadır. Bu askerlerin rejimin güvenlik birimleri tarafından anında infaz edildiği ve teslim alınan asker cesetlerini tümünde işkence izleri olduğu görülmektedir.

ORSAM: Yani rejimin kendi içinde ayrılmalar olacağını savunuyorsunuz. Uluslararası bir müdahale olabilir mi?

Ali ÖZTÜRKMEN: İleriki dönemlerde katliamlar artacaktır. Bu durumda halk daha güçlü bir hale gelecek ordu güçsüzleşecektir. Ordu artık farklı bölgelerden direkt bilgi alamamaktadır. Kendi içindeki çatlakları duydukça yıpranacaktır. Suriye'ye yapılacak bir askeri müdahaleyi savunmuyorum. Sadece rejim baskı altına alınmalıdır.

ORSAM: Suriye'de rejimin yıkılmasından sonra eli silahlı grubun ülkeyi iç savaşa götürmesi ihtimali var mıdır?

Ali ÖZTÜRKMEN: Bunun yaşanmasını istemiyoruz. Bazı gruplar refleks gösterebilir. Böyle bir risk var. Suriye Ortadoğu'da en dikkat çeken, bazı politikaların oluşumunda etkin rol oynayan bir ülkedir. Suriye'de oluşabilecek siyasi boşluğu bazı terör grupları bahane edip eylemler yapabilirler. Suriye'de Şabiha örgütü var örneğin. Rejimin silahlı çe-

teleri. Ama Şabiha örgütü o kadar güçlü bir örgüt değildir. Kaynağı kesildiği anda kendi içerisinde biter. Şu an ki gücü rejim tarafından tanınan imkanlar sayesinde.

ORSAM: Türkiye'nin bu olaylar karşısındaki duruşunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ali ÖZTÜRKMEN: Suriye halkı Türkiye'den etkin bir rol beklemektedir. Bu hem Türkmenler hem de diğer gruplar için geçerli. Ayrıca Batı ülkelerine ve İran'a karşı duyulmayan güven Türkiye'ye karşı duyulmakta. Sayın Erdoğan'ın yaptığı açıklamalar Suriye halkını çok etkilemiştir. Bazı bölgelerde yapılan halk gösterilerinde Araplar tarafından çok sayıda Türk bayrağı asılmakta ve Türkçe pankartlar bulunmaktadır. Ama Türkiye şu an yetersiz tavır almaktadır. Suriye halkı daha çok desteklenmeli. Bizim yaşadığımız katliamlara tercüman olmalıdır. Bizlerin yaşadıkları uluslararası kamuoyuna yansımamaktadır. Türkiye bu olayları dünya gündemine taşımalıdır. Biz Libya halkının düştüğü duruma düşmek istemiyoruz.

ORSAM: Rejimin yıkılması durumunda halk arasında bir iç savaş yaşanma ihtimali var mıdır?

Ali ÖZTÜRKMEN: Suriye'de Hıristiyanlarla Müslümanlar arasında hiçbir zaman çekişme olmamıştır. Ama rejim yanlısı olan ailelere halk tarafından tepkiler gelebilir. Dürziler geçmişte rejime yakınlardı. Şu an ise temkinli yaklaşmaktadırlar. Halk Suriye yönetimini Şii bir yönetim olarak algılamaktadır. İktidarın tüm kaynaklarından ve milli servetten en çok yaralanan grup Alevilerdir. Ama Dürzilerin aydınları halk hareketlerine destek vermektedir ve değişimden yanadır. Yine Hıristiyan aydınları halk hareketini desteklemektedir. Ama etkin rol oynamamaktadırlar. Kısaca rejimden muzdarip olan gruplar daha etkindir.

ORSAM: Muhalif hareketler Şam ve Halep'e çok etkin şekilde sızramamış durumdadır.

Burada belirleyici olan Sünni Arap zengin kesimin rejimi desteklemesi midir?

Ali ÖZTÜRKMEN: Halep ve Şam'ın etkin olmamasının nedeni güvenliğin daha fazla olmasıdır. Toplumsal harekette en büyük rol oynayan yerler camilerdir. Oralarda halkın toplanması için bir imkan tanınmamıştır. Toplanmak yasaktır. Cuma namazları ve şehitlerin cenaze namazları halkın toplanması için ortam sağlamaktadır. Bazı din adamları camide rahatça görevlerini yapamadıklarını söylemiştir. Bazı camilere girişlerde kimlik kontrolü yapılmaktadır. Camiler rejim yanlılarıyla, Baas partililerle, güvenlik görevlileriyle doldurulmaktadır. Halka hareket etme imkanı tanınmamaktadır. Rejim bu iki büyük kente ağırlığını koymuştur.

ORSAM: İran'ın rolü nedir?

Ali ÖZTÜRKMEN: Aldığımız bazı haberlerde Hizbullah'ın halkı bastırmak için militan gönderildiği söylenmektedir. Ayrıca Suriye

güvelik görevlilerine eğitim verildiği, bilgi aktarıldığı ve silah yardımı yapıldığı söylenmektedir.

ORSAM: Son olarak Türkmenler özelinde Türkiye neler yapmalıdır?

Ali ÖZTÜRKMEN: Biz Türkiye'den Suriye Türkmen halkının sesini dünyaya duyurmasını istiyoruz. Ve ileriki dönemlerde Suriye'de oluşacak sistemde Türkmen haklarının korunmasına destek olunmasını istiyoruz. Şu ana kadar Türkmenler için hiçbir şey yapılmadı. 3,5 milyon Türkmen'in dünya kamuoyunda adı geçmemektedir. Bizim isteğimiz yeni oluşumun içinde var olup haklarımızı korumaktır.

ORSAM: Teşekkür ederiz.

** Bu röportaj 1 Haziran 2011 tarihinde ORSAM Ortadoğu Uzmanı Oytun Orhan tarafından gerçekleştirilmiştir.*

2. SÜRİYE DEMOKRATİK TÜRKMEN HAREKETİ GENEL BAŞKANI ZİYAD HASAN İLE RÖPORTAJ

(Röportaj gerçekleştirildiği tarihte Ziyad Hasan Suriye Demokratik Türkmen Hareketi Sözcüsü görevini yürütmekteydi.)

ORSAM: Öncelikle kısaca kendinizi tanıtabilir misiniz?

Ziyad HASAN: Ben Suriye'nin Halep şehrinden Ziyad Hasan. Halep Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun oldum. İşim gereği Libya ve Irak'ta bulundum. 8 aydır İstanbul'dayım ve burada Suriye Türkmenlerinin Esad rejimi sonrası oluşacak siyasi yapıda haklarını alabilmeleri için gerek Suriye muhalefeti, gerek Türk makamları nezdinde girişimlerde bulunuyorum. Bu uğurda dava arkadaşlarımla birlikte kurduğumuz Suriye Türkmen Topluluğu siyasi hareketinin sözcülüğünü yapıyorum.

ORSAM: Siz Haleplisiniz. Hem Halep merkez hem de kırsalındaki siyasi, ekonomi ve güvenlik durumu hakkında bilgi verebilir misiniz?

Ziyad HASAN: Siyasi duruma bakacak olursak, Suriye'nin en ücra noktalarına nüfuz eden Baas Partisi Halep şehrinin gerek merkezinde gerekse kırsalında her yere ulaşmış durumdadır. Ve şu an bu partinin tüm şubeleri birer istihbarat birimi gibi çalışmaktadır. Siyasetten fazla istihbarat işleriyle meşguldür. Halep'te en ciddi örgütlenmeyi Kürtlerde görmekteyiz. 15'i aşkın Kürt partisi var ve bunlar çok ciddi güç oluşturmaktadır. Buna ilaveten PKK terör örgütünün büyük sayıda sempatanları var ve bunlar şu an bölgede ciddi bir güce sahiptir.

Ekonomik olarak, Halep şehri Suriye ekonomisinin lokomotifidir. Ancak ne yazık ki baba Esad'ın izlemiş olduğu dışa kapalı ekonomik politikadan ağır darbeler alan şehir sanayi-si oğul Esad döneminde ise kontrolsüz dışa

açılım ve üreticilere uygulanan yüksek vergi politikaları neticesinde ikinci darbeyi almıştır. Bundan dolayı devrim başlamadan önce üretimi bırakıp ithal alanına geçen iş adamı sayısı 50% oranından fazlaydı. İthale dayalı olan bu ekonomik yapıya bir de son olaylar ve ambargolar eklenince enflasyon çok ciddi bir şekilde tırmandı ve 10 ay önce 48 Suriye Lirasına tekabül eden 1 dolar, şimdi kara borsada 80 liraya alınmaya başlandı. Benzin, mazot, doğal gaz gibi temel ihtiyaçlar bulunamıyor. Bütün ürünlerde %100'ü aşan fiyat artışı var. Zaten fakir olan halk daha da fakirleşmiş bir durumdadır.

Güvenlik durumu ise, olayların başından beri Halep'te güvenliği elinde tutan ve bu konuda hiç taviz vermeyen rejim geçen son ay zarfında zaaf belirtileri göstermeye başladı. Kırsal kesimde kontrolü devam ettirmek için ordu birliklerini kullanmaya başladı. 2 haftadır Etarib ilçesini vuran ordu, son iki gündür Kilis'e çok yakın olan Azaz'ı da vurmaya başladı ve oradaki gösterileri bastırmak için 7000 asker yönlendirdi.

Şehir merkezinde çoğalmaya başlayan gösteriler, özellikle Halep Üniversitesi ve Arap aşiretlerin yoğunlukta olduğu bazı semtlerde çok sıkça görünmeye başladı. Ve ne yazık ki Halep'te de ölü sayısı artmaya başladı.

PKK terör örgütü Kürt bölgelerinde çok bariz bir şekilde baş göstermeye başladı ve bazı yerlerde yollara barikat kurulmaya başladı. Ve son aldığımız bilgilere göre, Esad bazı Türkmen aşiret liderleriyle görüşerek, Halep kırsalında artan olayları bastırmak için Türkmenleri silahlandırmak istediğini açıklamıştır. Bu teklifi reddeden liderlere baskılar devam etmektedir.

ORSAM: Halep bugüne kadar diğer bölgelere nazaran daha sakin bir görüntü çizdi. Bunun nedenleri nedir ve bundan sonra bu durumun değişme ihtimali söz konusu mudur?

Ziyad HASAN: Halep'in yakın zamana kadar olayların dışında kalmasının nedenlerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- Şehirde farklı etnik ve dini gurupların bulunmasının yarattığı güvensizlik,
- metropol hayat tarzının getirmiş olduğu insanlar arası iletişim sıkıntısı (gösterilerin en yoğun olduğu yerlerin aşiret bölgeleri ve kırsal kesim ve üniversite olması bunun göstergesidir),
- rejimin uyguladığı çok sıkı ve acımasız güvenlik tedbirleri,
- farklı gerekçelerle önemli sayıda rejim tarafının olması.

Ancak son ay zarfında gelişen olaylara bakılırsa ve içeriden aldığımız bilgilere göre tansiyon gittikçe yükseliyor ve olaylar Halep'te de geri dönülmez bir noktaya doğru ilerliyor.

ORSAM: Halep'te birçok etnik ve mezhepsel grup bulunmaktadır. Bu grupların Suriye ayaklanmasında aldıkları pozisyonu kısaca anlatabilir misiniz?

Ziyad HASAN: Halep şehrinde yaşayan gurupları şu şekilde sıralayabiliriz: Araplar, Hıristiyanlar, Türkmenler, Kürtler ve Ermeniler.

Sünni Araplar, farklı şehirlerde ayaklanmayı başlatan guruplar olmasına ve ön saflarda olmasına rağmen Halep'te hareketlenmeleri çok geç başlamıştır. Daha çok kırsal kesimle sınırlı kalmışlardır.

Hıristiyanlar ve Ermeniler, İslami bir yönetimin gelmesinden korkmaktadır. Bu guruplar Suriye genelinde rejimi destekliyor veya tarafsız kalıyor.

Türkmenlerin büyük bir çoğunluğu ayaklanmayı desteklemektedir. Özellikle Hama, Halep kırsalı, Humus ve Şam Türkmenleri. Bir kısım Türkmen de farklı nedenlerle tarafsız kalmayı tercih ediyor.

Kürtlerin ayaklanmaya katılımı çok lokal ve etkisizdir.

ORSAM: Halep halkının genelinin Suriye sorununun çözümü açısından nasıl bir yolu tercih ettiğini düşünüyorsunuz? Askeri müdahale, güvenli bölge oluşumu gibi seçeneklere nasıl yaklaşmaktadır? Kökten bir değişim mi yoksa uzlaşmaya dayalı bir çözüm mü arzulanmaktadır?

Ziyad HASAN: Ayaklanmanın başladığı günden bu yana Halep şehrinde çok ciddi fikir ayrılıkları oluştu. Bu ayrılığı şu şekilde özetleyebilirim:

- 1- Halkın %70'i ayaklanmayı destekliyor. Fakat daha önce anlattığım sebeplerden dolayı bu ana kadar yalnız %30'u ayaklanmış durumda. Kırsal kesim ve şehrin bazı aşiret semtleri ve bu gurubun büyük bir kısmı askeri müdahale dahil kökten çözümden yanadır. Geri kalan %50'lik kısım ise her herhangi bir güvenlik zaafı yaşandığında sokaklara dökülmeye hazır durumdadır. Çözüm konusunda daha temkinli davranıyor ve güvenlik bölgesi oluşturmaktan yanadırlar.

2- Halkın %30'u farklı nedenlerle Esad'ı destekliyor ve bunların bir kısmı ulusal meclis dışındaki bazı muhaliflerle uzlaşmayı desteklerken, diğerleri meseleyi askeri yöntemlerle bitirmekten yanadır.

ORSAM: Suriye Türkmenlerinin bu ayaklanma süreci neticesinde beklentileri nelerdir, şu ana kadar Suriye muhalefeti içinde beklediklerini elde edebildi mi Türkmenler?

Ziyad HASAN: 60 seneye aşkın zulüm ve asimilasyon politikalarına maruz kalan Suriye Türkmenlerinin devrim sonrası beklentilerini şu şekilde özetleyebiliriz:

- Siyasi ve anayasal reformların gerçekleştirilmesi, çok partili sisteme geçilmesi,
- yeni anayasa çalışmalarına Türkmenlerin de katılması,
- Türkmen halkının Suriye anayasasında asli bir unsur olarak tanınması,
- Türkçe'nin, Türkmenlerin yoğunlukla yaşadığı bölgelerde resmi dil olarak tanınması,
- devlet okullarında Türkçenin öğretilmesi ve anadilde eğitimin önündeki yasal engellerin kaldırılması,
- yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve yetki alanlarının arttırılması,
- Suriye halkının ve Türkmenlerin ekonomik şartlarını geliştirmek üzere sürdürülebilir bir ekonomik kalkınma sürecinin temellerinin atılması.

Ayaklanmaya çok ciddi destek veren Suriye Türkmenleri ne yazık ki bugüne kadar muhalefet nezdinde yapmış oldukları bütün başvuru ve çabalara rağmen halen dışlanmış bir durumdadır. Farklı guruplardan temsilcileri barındıran Suriye Ulusal Konseyi'nde şu ana kadar hiç bir Türkmen temsilci bulunma-

maktadır. Türkmenlerin anayurdu Türkiye'de kurulan Suriye Ulusal Konseyi ne yazık ki anavatanın gözleri önünde Türkmenleri dışlamaktadır.

ORSAM: Sizin ve genel olarak Suriye Türkmenlerinin örgütlenme çabaları hakkında bilgi verebilir misiniz?

Ziyad HASAN: Ayaklanma öncesinde kadar hiçbir Türkmen örgütümüz yoktu. Bu yöndeki çabalarımız ayaklanmadan sonra başladı, şimdi çalışmalarını sürdüren 3 siyasi gurubumuz var ve bunların birisi sözcülüğünü yaptığım ve Suriye'nin tüm Türkmen bölgelerinden temsilcileri olan Suriye Türkmen Topluluğu'dur. Ayrı guruplar halinde çalışmanın Türkmenlere çok zararlı olduğunu gördüğümüz için şimdi diğer guruplarla görüşüyoruz ve çok yakın zamanda ortak hedefler çerçevesinde beraber hareket etmeyi planlıyoruz.

ORSAM: Son olarak Türkiye'nin uygulamakta olduğu Suriye politikası hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu kapsamda Türkiye'nin Suriye Türkmenlerine desteği konusunda neler söyleyebilirsiniz?

Ziyad HASAN: Türkiye olayların başından beri dengeli bir politika izledi. Önce Suriye yönetimiyle görüşerek reformların gerçekleştirilmesi yönünde baskılar yapan Türkiye, diğer yandan kendisine sığınan Suriyelilere kucak açtı. Bu Türkiye açısından çok doğru ve yerinde bir davranıştı. Aynı süreçte Suriye muhalefetinin Türkiye'de organize olmasına müsaade etmesi, Suriye Ulusal Konseyi'nin İstanbul'da kurulmasıyla sonuçlandı. Bu da Suriye'nin geleceğinde söz sahibi olacağı anlamını taşıyor.

Biz Türkmenlere gelince; şimdiye kadar gelişen bütün siyasi süreçlerin dışında kaldık ,bunda hem biz Türkmenlerin örgütsüz oluşu hem de Türkiye'nin ilgisizliği büyük rol oynadı. Ve eğer Türkiye'nin bize karşı olan tutumu bu şekilde devam ederse sürecin tamamen dışında kalmaya mahkumuz. Bu nedenle Suriye

Türkmenlerinin Türkiye'ye mesajı şudur: Suriye Türkmenlerini desteklemek Türkiye'nin hem siyasi hem milli hem de tarihi bir görevidir. Bu görevi yerine getirmemek tarihin affetmeyeceği bir hata olacaktır.

ORSAM: Sayın Hasan çok teşekkür ederiz.

** Bu röportaj ORSAM Uzmanı Oytun Orhan tarafından 24 Şubat 2012 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.*

3. SURİYE TÜRKMEN KİTLESİ VE SURİYE DEMOKRATİK TÜRKMEN HAREKETİ KURUCU ÜYESİ BEKİR ATACAN İLE RÖPORTAJ

ORSAM: Öncelikle kendinizi tanıtabilir misiniz?

Bekir ATACAN: Ben Bekir Atacan. Suriye'nin Bayır Bucak Türkmenlerindenim. 32 yıldır Türkiye'de yaşıyorum. Türk vatandaşım. Son zamanlarda kurulan siyasi örgüt ve partilerde görev aldım. Suriye Türkmen Kitleleri'nin hem kurucu üyesiyim hem de ilk genel kurul başkanım. Kitleyi büyütmek istedik ancak başarılı olmayınca istifa ettim. Türkiye'nin de desteğiyle Suriye Demokratik Türkmen Hareketi'ni kurduk. Hareket'in de hem kurucu üyesiyim hem de Genel Başkan Yardımcısıydım. Sonrasında ise Türkiye'de Suriye Türkmenleri adına geniş yelpazeye sahip bir siyasi parti kurulmasını istediğimiz için bir grup arkadaşımın Hareket'ten istifa ettik. Bunun gerçekleştirilebilmesi için zemin hazırlığı yapıyoruz. Umuyorum ki Ocak ayına kadar çekirdek kadromuz oluşmuş olacaktır. Suriye'de muhalefet gruplarının tamamının parti kurması imkansızdı. En çok baskı gören grup Türkmenlerdi. Çünkü dağınık şekilde yaşıyorlardı. Ama son zamanlarda hem Türkiye'nin desteğiyle hem de muhalefetin güçlenmesiyle birlikte aktif şekilde siyasi yaşamımız devam etmekte. Amacımız yeni bir yapılanmaya gitmek. Bu yapılanma siyasi parti olmalı. Birinci amacı Suriye'deki Türkmenlerin haklarını savunmak, sonrasında ise Suriye ve Türkiye arasında bir barış köprüsü vazifesi üstlenmek. Önemli bir diğer amaç ise Suriye'de bulunan tüm azınlık grupları ve diğer kesimlerle dostane ilişkiler kurulmasını sağlamak. Bu sayede Suriye'nin geleceği için barışçıl bir sistemin benimsenmesinde rol oynayacağımıza inanıyorum. Bu da ancak Türkiye'nin bizi desteklemesi ile mümkün olacaktır. Bizim Suriye'de bütün kesimlerle iyi ilişkilerimiz var ancak güçsüzüz. Bir Türkmen bir Nusayri'yle, bir Arap'la, bir Kürt'le çok iyidir. Tüm kesimlerle içli dışlı yaşıyoruz.

Dağınık şekilde yaşadığımız için birimizin komşusu Arap, diğerimizin Kürt bir diğerinin Hıristiyan. Atalarımızdan kalan barışçıl özelliğimiz sayesinde iyi münasebetler geliştirdik. Şimdi bunları değerlendirme zamanı. Bu durum hem Suriye halkının hem de Türkiye'nin lehine olacaktır. Bunun için büyük çaba harcanması ve Türkiye'nin bize destek vermesi gerekiyor.

ORSAM: Suriye'deki Türkmen siyasi hareketini geçmişten günümüze özetleyebilir misiniz?

Bekir ATACAN: Suriye'de devrim başladığında, bundan 20 ay önce Suriye Ulusal Konseyi kuruldu ve Türkmenlere hiç yer verilmedi. Bunun üzerine bizim de Konsey'de olmamız gerektiğini ve diğer kesimler gibi kendi haklarımız adına konuşmamız gerektiğini düşündük. Bunun üzerine görüşmeler yapmaya başladık. Bize öncelikle Türkmenlere ait bir örgütün olup olmadığını sordular. O tarihte bir örgütümüz yoktu. Ben kendi imkanlarımı kullanarak Türkiye'de bulunan 180

Suriyeli Türkmeni bayram münasebetiyle bir yemekte bir araya getirdim. Bu yemekte mutlaka örgütlenmemiz gerektiğini ve bu sadece haklarımızı savunabileceğimizi konuştuk. Bunun üzerine bir araya gelip Suriye Türkmenler Birliği adıyla bir dernek çalışması yaptık. Sonrasında bu derneği 2011 yılının Kasım ayında bir siyasi harekete dönüştürdük. Adını da Suriye Milli Kitle Partisi olarak belirledik. Ben bu kitlenin kurucusu ve genel başkanıydım. Bu çatı altında az da olsa bir yol kat ettik. Ancak zaman içinde gördük ki çalışmalar bir kısır döngü içinde. Bu nedenle oradan istifa edip Türkiye'nin de desteğiyle Suriye Demokratik Türkmen Hareketi'nin kurulmasına öncülük ettik. O patinin de kurucusu ve genel başkan yardımcısıydım. Demokratik Türkmen Hareketi çatısı altında ve Türkiye sayesinde Suriye Ulusal Konseyi'nde temsil edilmeye başladık. Ulusal Meclis bizden 16 üye aldı. Aynı zamanda diğer azınlıklara verilecek bazı hakların bize de verilmesini sağladık. Demokratik Türkmen Hareketi, Suriye Milli Kitle Partisi'ne göre daha geniş çaplı çalışmalar yürütüyor olsa da kadrosu ve çalışmaları yetersizdi. Biz bu kadrodan Lazkiye, Humus, Halep ve Tarsus Türkmenlerinden bir grup istifa ederek yeni bir partinin kurulmasını savunduk. Suriye Türkmen Kitleleri, İslam Partisi adı altında bir partimiz daha vardı, bütün bunları lağvedip yeni bir yapılanmaya gidilmesi ve tek bir çatı altında toplanmasına karar verildi. Ocak ayında bir kurultay düzenlemeyi düşünüyoruz. Bu kurultayda yeni partinin kurulması kararı alınacak. Şu an için isim belli değildir. Ancak büyük ihtimalle "Türkmen" ve "Demokrasi" kelimeleri kullanılacaktır.

ORSAM: Esat sonrası için Suriye Türkmenleri olarak talepleriniz neler? Nasıl bir Suriye görmek istiyorsunuz?

Bekir ATACAN: Türkmenler Suriye'nin her şehrinde her kasabasında 1000 yıldan beri var. Biz Suriye'de varlığımızı devam ettirmek ve yeniden inşasında yer almak istiyoruz. Suriye'de tek çatı altında devam etmek istiyoruz. Elbette bazı kültürel hak isteklerimiz ola-

cak. Dernek toplantılarının yapılması, kendi dilimizi konuşabilmek, kendi kültürümüzü yayabilmek gibi isteklerimiz var. Ama asla bağımsızlık ya da federal bir yapı isteğimiz yok. Suriye'nin üniter yapısını destekliyoruz; toprak ve siyasi bütünlüğünü savunuyoruz.

ORSAM: Suriye'deki genel durum nedir? Rejimin geleceği için neler söyleyebilirsiniz?

Bekir ATACAN: Bir diktatörlüğün bir günde yok olması mümkün değil. Hele ki Suriye'de Baas diktatörlüğü 1963 yılından beri devam etmektedir. Çatışmalar 21 aydır devam etmekte. Biz çatışmaların bir süre daha devam edeceğini düşünüyoruz. Halep düştü, Şam ise şu an kuşatma altında. Şam da düştüğünde, daha önce Irak'ta ve yakın zamanda Libya'da olduğu gibi, Devlet Başkanları doğdukları yerlere çekilecektir. Muhtemelen orada da çatışmalar sürecektir. Beşar Esad, Lazkiye'de yer alan Kirdaha'da doğmuştur. Çatışmalar o topraklara kayacak. Sonuç olarak ise federal bir yapıya gidileceğini düşünüyorum. Eğer yakın zamanda olmazsa bile gelecekte federal yapı kurulacaktır. Rusya'nın isteği Nusayri Devleti'nin kurulmasıdır. Bu sayede Rusya kendi çıkarlarını korumaya devam edecektir. Bu sınırlar içinde kalacak yaklaşık olarak 600 bin Türkmen yaşamaktadır. Bu toplam Türkmen nüfusunun yaklaşık dörtte birine denk gelmektedir. Bu durum bizler için kabul edilebilecek bir şey değildir. Bunun olmaması adına elimizden geleni yapacağız.

ORSAM: Ülkede federalleşmeye gidilirse Türkmenler çatışmaların ortasında kalabilir ve büyük sıkıntılar yaşayabilir...

Bekir ATACAN: Aynen. Türkmenler 1000 yıldan beri oradalar ama hep geri planda kalmışlar. Lazkiye'nin ilk şehidi Türkmenlerdir. Suriye basınının iddiası Devrimi Türkmenlerin başlattığı yönünde olmuştur. Ancak maalesef ne Türkiye'de ne de dünyada bizden bahsedilmemiştir. Çünkü biz bugüne kadar önce "Suriyeliyiz" dedik. Biz kendimizi Suriye'nin

parçası, Suriye'nin vatandaşı olarak gördük. Ön planda olmasak bile devrimin her adımında biz de vardık. En fazla şehit veren toplum Türkmenlerdir. Bab-ı Amr'ın %80-90'ı Türkmenlerdir. Şu an da katliam yapılan illerin ve ilçelerin çoğunda Türkmenler vardır. Biz önce Suriyeli sonra Türkmeniz. Ama diğer azınlıklar önce mensup oldukları azınlığı söylüyor sonra Suriye diyorlar. Onlarla aramızdaki fark budur. Biz 1000 yıldan fazladır bu topraklarda yaşayan asli unsurlarıdır. Zaten Ulusal Konye'den talep ettiğimiz konulardan biri de asli unsur olarak kabul edilmemizdir. Umarız ki bu anayasaya girer.

ORSAM: Suriye Türkmenlerinin zayıf oldukları noktalar neler?

Bekir ATACAN: Zayıflığımızın iki nedeni vardır. Örgütlenemememiz ve dağınık halde yaşıyor olmamız. Kürtlerin, Süryanilerin, Hıristiyanların, Çerkeslerin, Nusayrilerin, Dürzilerin bölgeleri belli ancak bizim bölgemiz belli değil. Suriye'nin her karışında varız. 4

milyon Türkmen Suriye topraklarına yayılmış durumda. Çünkü o bölge bizlerin atalarından kalma. O topraklar bir zamanlar Selçuklu'ya, Osmanlı'ya aitti.

ORSAM: Son olarak Türkiye'nin Suriye Türkmenlerine ve Suriye'ye yönelik politikası hakkında neler düşünüyorsunuz? Beklentileriniz nelerdir?

Bekir ATACAN: Hem Suriye'deki halklar arasında hem de Suriye ve Türkiye arasında bir köprü olduğumuza inanıyoruz. Bu nedenle Suriye'de barış elçisi olmak istiyoruz. Türkiye'den beklentimiz bunu sağlayabilmek ve daha örgütlü hale gelebilmek için bize destek vermesidir.

ORSAM: Teşekkürler.

** Bu söyleşi ORSAM Ortadoğu Uzmanı Oytun Orhan tarafından 17 Aralık 2012 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.*

4. SURIYE ULUSAL KONSEYİ MECLİSİ VE SURIYE DEMOKRATİK TÜRKMEN HAREKETİ ÜYESİ YUSUF MAHLİ İLE RÖPORTAJ

ORSAM: Öncelikle kısaca kendinizi tanıtırmısınız?

Yusuf MAHLİ: Ben Yusuf Mahli. Aslen Halepliyim. Uzun zamandır İstanbul'da yaşıyorum. İstanbul Üniversitesi'nde yüksek lisans yapıyorum. Yaklaşık 1 yıldır İstanbul merkezli Suriye Ulusal Konseyi Ofisinde Genel Sekreter Koordinasyonunu yürütüyorum. Aynı zamanda Konsey Meclisi'nin üyesiyim.

ORSAM: Ulusal Konsey olarak uzun zamandır faaliyet gösteriyorsunuz. Şimdi Katar'da Suriye Ulusal Koalisyonu adıyla yeni bir oluşuma gidildi. Suriye Ulusal Konseyi yeni oluşum içinde grup olarak yer aldı. Koalisyonun kurulması Konsey için ne anlam ifade ediyor? Konsey koalisyonun içinde blok olarak kalmaya devam edecek mi?

Yusuf MAHLİ: Suriye Ulusal Konseyi'nin ömrü yaklaşık 1 sene 2 ay. Konsey Suriye devrimine ciddi anlamda katkı sağlamıştır. Uluslararası arenada Suriye siyasetini yürütmüştür. Konsey her zaman Suriye halkının temsilcisi olduğunu vurgulamıştır ve Suriye halkının meşru temsilcisi de Konsey'dir. Ancak Konsey kendi içinde uyumlu çalışmamıştır. Eksiklikleri, sorunları vardır. Ancak bunun nedeni uluslararası kamuoyu tarafından verilen sözlerin yerine getirilmemiş olmasıdır. Uluslararası kamuoyu sadece sözle yetinmiş, icraata geçmemiştir. Konsey'e fiili destek gelmemiştir.

Bölünmüşlikle ve farklı grupları temsil etmele suçlanan Konsey yeni yapılanma ve genişlemeye gitmiştir. Şu an mevcut üye sayısını 250'den 400'e çıkarmıştır. Farklı gruplardan; devrimci hareketleri, koordinasyon komiteleri, yeni siyasi parti ve oluşumlar dahil edildi. Uluslararası kamuoyunun gerekçesi her za-

man "Suriye Ulusal Konseyi Suriye halkının tamamını temsil etmiyor" idi. Bu argümanı ortadan kaldırmak için yeni bir oluşuma gidildi. Konsey bu yeni oluşumu reddetmedi ve onunla işbirliğine gitti. Yeni oluşum önce plan olarak sunuldu. Suriyeli muhalif Riyad Seyif tarafından öne sürüldüğü için onun adıyla Riyad Seyif Planı olarak kabul edildi. Seyif başta başkan olarak düşünülüyordu. Daha sonra kendisi özür dileyerek sağlık nedenlerinden dolayı bu görevi yürütemeyeceğini ifade etti. Bunun üzerine yeni Koalisyon Başkanı'nın seçimle belirlenmesine karar verildi. Seçimler neticesinde Muaz el Hatip Başkan olarak seçildi. Oluşan Koalisyon içerisinde Suriye Ulusal Konseyi %40 oran ile temsil edilecekti. Konsey bunu kabul etmedi ve daha fazla kota istedi. Çünkü Konsey Suriye siyasetinde ciddi anlamda deneyim kazanmıştır. Uluslararası ilişkilerde bu deneyimlerden faydalanmayı ve bunu Koalisyon bünyesine taşımayı düşünüyor. Şu an Konsey ve Koalisyon arasındaki ilişki netlik kazanmış durumda değil. Kahire'de yapılan son toplantılarda kotanın arttırılması konuşuldu. Konsey kendi bünyesini korumaktadır ve bu şekilde de devam edecektir.

ORSAM: Suriye Ulusal Konseyi'nin kendisi zaten bir ittifak. Esasında sıkı sıkıya bağlı bir ittifak da değildi. Zaman zaman kopmalar, ayrılmalar yaşanıyordu. Zaten kırılğan bir yapıya sahipken daha geniş çaplı bir muhalif çatı altına girildiğinde Konsey'in bütünlüğünü koruma ihtimali var mıdır?

Yusuf MAHLI: Aslında Koalisyon'un oluşması, Suriye Ulusal Konseyi'nin kendi içindeki sorunları ortadan kaldırıp kenetlenmesini sağlamıştır. Konsey, Koalisyon içindeki yapısını güçlü bir şekilde koruduğu ve birlik içinde hareket ettiği takdirde, Koalisyonu yönetme kabiliyetini kazanabilir. Konsey içerisinde düşünülen budur. Ben bunun başarılacağına inanıyorum. Ulusal Konsey ile Koalisyon arasındaki ilişki henüz netlik kazanmış durumda değil. Hala tartışmalar devam ediyor. İlk aşamada 63 kişilik Koalisyon Meclisi içinde Konsey 22 sandalyeye sahipti. 63 sayısı 70'e yükseldi ve artmaya devam edecektir. Konsey'in Koalisyon içinde sandalye sayısının en az %50 olması yönünde bir talebi vardır. Bu konudaki pazarlıklara devam ediliyor.

ORSAM: Siz koalisyonun oluşum sürecinde Katar'daydınız, dolayısıyla her iki yapıyı da yakından tanıyorsunuz. Suriye Ulusal Konseyi'nde olmayıp da Koalisyon bünyesinde var olan nedir? Ayrıca Koalisyon'un oluşum süreci hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Yusuf MAHLI: Edindiğim bilgilere göre Koalisyon planı Konsey'in katar toplantısından iki hafta önce ortaya atıldı. Dünya medyasında geniş çapta yer buldu ama o ona rağmen Konsey'in kendi toplantıları devam etti ve genişlemeye gitti. Yeni genişletilmiş Konsey, Suriye'nin tüm mozağini içeriyordu ancak Konsey'e yöneltilen dağınıklık, bölünmüşlük gibi eleştiriler nedeniyle uluslararası kamuoyu yine tatmin olmamıştı. Bu nedenle Suriye muhalefeti içinde yer alan ancak Konsey'ye katılmayı reddeden bazı figürler ve siyasi grupları yeni bir çatı altında toplama planı ortaya

atıldı. Zaten toplantıdan önce "Riyad Seyfi Planı" olarak medyaya yansıdı. Koalisyon'a dahil olan yeni isimler arasında rejimden ayrılmış etkili kişiler var. Eski Bakan, eski Bakan yardımcıları, mahalli meclis üyeleri, yazarlar birliği temsilcisi iş adamları forumu, bağımsız ve muhalif kişiler dahil edilmiş durumdadır.

ORSAM: Azınlıkların temsili noktasında durum nedir?

Yusuf MAHLI: Koalisyon'a azınlık olarak gruplar dahil edilmiyor. Ama Suriye'de yaşayan grupların temsili olarak bulunması arzulanıyor. Türkmenler, Kürtler, Asuriler, Aleviler, siyasi gruplar ve ulusal figürler olarak dahil olmuştur. Bunun yanı sıra Dürzilerin temsilcisi mahalli meclis üyesi olarak dahil edilmiştir. Hıristiyanlar, Suriye Ulusal Konseyi'nden dahil edilmiştir. Yani Koalisyon etnik yapı üzerine kurulmamıştır.

ORSAM: Siz aynı zamanda Suriye Türkmenisiniz. Türkmenler konusunda da önemli gelişmeler yaşanıyor. Yakın zaman önce İstanbul'da Suriye Türkmen Platformu düzenlendi ve Meclis Başkanı Cemil Çiçek ile Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu da Platforma katılarak konuşma gerçekleştirdiler. Bu çerçevede Suriye Türkmen siyasetinin mevcut durumu hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Yusuf MAHLI: Devrim başladığından beri Türkmenler tamamen örgütsüz bir yapı içerisinde ve zayıf bir konumdaydı. İstanbul'da düzenlenen Suriye muhalefeti toplantılarının birçoğuna ben katılmıştım. Maalesef 100 yılın dramını izliyorduk. Türkmen siyaseti, Türkmen kimliği Suriye içerisinde yok olmuş gibiydi. Türkmenler devrim başladıktan sonra özellikle Humus'ta devrime ciddi şekilde destek vermişlerdi. Sonrasında Lazkiye, Halep ve Şam'a sızdı. En sıcak bölgeler de Türkmen bölgeleriydi. Burada oluşan siyasi grupların içerisinde Türkmenleri temsilen herhangi bir grup yoktu. Son zamanlarda Türkmen siyaseti adına iyi kazanımlar elde edildiği-

ne inanıyorum. Türkmenlerin Suriye Ulusal Konseyi'nde ve Suriye Ulusal Koalisyonu'nda temsil edilmesi, Suriye siyasetinde etkili olabileceklerinin göstergesidir. Düzenlenen Suriye Türkmen Platformu'nun düzenlenmesi, bu platforma Dışişleri Bakanı'nın ve Meclis Başkanı'nın katılması, Cumhurbaşkanı'nın mesaj göndermesi, Türkiye'nin Türkmenlerin yanında olduğunu göstermiştir. Bu Türkmenler için önemli bir adımdır. Hem Türk hem de dünya mediasında Türkmenlerin var olduğunu göstermiştir.

ORSAM: Esad sonrası için neler öngörüyorsunuz, sizce Suriye'de değişim nasıl gerçekleşecek?

Yusuf MAHLI: Suriye'de savaş hala devam etmektedir. Özgür Suriye Ordusu'nun ciddi kazanımları vardır. Halep'te birçok askeri birlik Özgür Suriye Ordusu'nun eline geçmiştir. Hama'da, Şam'da büyük kazanımlar elde edilmektedir. Suriye'de değişim Esad'ın bırakma sürecine bağlıdır eğer savaş son ana kadar devam ederse geçiş süreci çok sıkıntılı olacaktır çünkü intikam duygusu büyük çapta büyüyecektir kontrolü zor olacaktır bundan dolayı Özgür Suriye Ordusu'na mensup askeri birlikleri tek çatı altında toplanması gerekiyor. Ayrıca durumu kontrol altına alması için güçlü ve uluslararası meşruiyete sahip bir merkezi hükümetin kurulması gerekiyor.

ORSAM: Sizce siyasi uzlaşma ihtimali varmı?

Yusuf MAHLI: Rejim, uluslararası kamuoyuna "Biz diyaloga hazırız" diyor. Ancak böyle bir diyaloga kendisi bile inanmıyor. Burada

amaç muhalefeti zor durumda bırakmaktır. Halbuki ilk başta uzlaşmayı isteyen muhalefetti. Ama rejim askeri yolu seçip, muhalefeti yok etmeye çalıştı. Siyasi uzlaşma Esad gittikten sonra gerçekleşebilir. Yetkilerini yardımcısına bırakarak siyasi diyaloga geçilebilir.

ORSAM: Son olarak, Türkiye'nin Suriye politikası hakkında neler düşünüyorsunuz?

Yusuf MAHLI: Türkiye, en baştan beri Suriye halkının yanında olduğunu ifade etmiştir. Bu sadece sözde kalmamış, eyleme de geçmiştir. Buradaki yetkililer "Bizde Suriyeli mülteci yok, Suriyeli misafirler var" diyorlar. Suriye hakkında Türkiye sempatisi doğmuştur. Birçok ülke Suriye devrimine karşı tavır almıştır. Türkiye her zaman halkın meşru taleplerine destek vermiştir. Bu medyada da halk arasında da bilinmektedir. Türkiye Suriye Ulusal Konseyi'ne destek verdiği gibi yeni oluşan Suriye Koalisyonu'na da destek vermiştir. Türkiye Ulusal Konsey'in varlığının devam etmesinden yana iken aynı zamanda da Koalisyon'a destek vermektedir. Konsey'in ciddi anlamda muhalefet nezdinde ve uluslararası siyasette deneyimi vardır. Türkiye, Konsey'in bu deneyimlerini kaybetmeden Koalisyon içinde yer almasından yanadır. Aynı zamanda da Koalisyon'u Suriye muhalefetine meşru temsilcisi olarak tanımaktadır.

ORSAM: Çok teşekkürler.

** Bu söyleşi ORSAM Ortadoğu Uzmanı Oytun Orhan tarafından 18 Aralık 2012 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.*

5. SURİYE TÜRKMEN KİTLESİ GENEL BAŞKANI YUSUF MOLLA İLE RÖPORTAJ

ORSAM: Öncelikle kendini tanıtır mısınız?

Yusuf MOLLA: Lazkiye'nin Bayır Bucak bölgesindenim. Türkiye'ye 1982 yılında liseyi bitirdikten sonra geldim. İTÜ Mimarlık bölümünde okudum. Sonrasında Yıldız Üniversitesi'nde Peyzaj Mimarlık bölümünde yüksek lisans yaptım. Meslek hayatıma özel firmalarda devam ettim. Siyasi hayatıma gelince çok şükür hiçbir zaman Baas Partili olmadım. Bu nedenle Suriye'de bir siyasi hayatım olmadı. Türkiye'ye geldiğimde de siyasi faaliyet yürütemedim. Çünkü ben burada olsam bile ailem Suriye'de idi. Tarihi seven ve araştıran bir insanım. Osmanlıcaya hakimim. Halep Üniversitesi için mimarlık tarihi üzerine birçok kitap tercümesi yaptım. Suriye'deki olaylar başlayana kadar aktif siyasete hiç katılmadım. Ancak olayların başladığı gün hangi tarafta olduğumu açıkça belirttim ve bu alanda çalışmaya başladım. Biz ilk günden beri bu işin içindeydik. Hareketimiz başladıktan aylar sonra Türkmenlerin adıyla konuşmamız gerektiği ihtiyacını hissettik. Çünkü Suriye'de olaylar etnik ve mezhepsel bağlılığa dayandırılmaya başladı. Herkes hakkını bu yolla aramaya başladı. Biz de hem Türkmenlerin haklarına sahip çıkmak hem de Türkmenlerin yanlış yöne kanalize olmasını engellemek için bu işe el attık. İlk çalışmalarımız 2011 Ağustos'unda başladı. Başlamamız aylar sürdü. Çünkü sağlam bir yapılanmamızın olmasını istiyorduk. 15 Şubat 2012'de Suriye Türkmen Kitleleri'nin ilanını yaptık. Kitle kuruluşundan bu yana Genel Başkanlık görevini yürütüyorum. Muhalefetten iyi tepkiler aldık. Kısa bir süre sonra sahaya yönelik çalışmayı tercih ettğimiz için ilk adım olarak Suriye sınır bölgelerinde irtibat büroları kurduk. Önce Yayladağı ardından Akçakale sonrasında ise Gaziantep ofislerini açtık. Bu sayede sahayla yakın ilişkiler kurduk. Sınırın karşı tarafında bizimle birlikte çalışan insanlarımız var. Gerek insani yardım gerek siyasi görüşümüzün yayılması

gerekse direnişçilerimize lojistik destek sağlamak adına bize yardımcı oluyorlar. Bence elimizdeki imkanlara göre azımsanamayacak bir başarı elde ettik. Suriye tarihinde bugüne kadar Türkmen adı geçmemiştir. Ancak artık Suriye muhalefetinin içinde Türkmen adı da yazılıdır. Direnişçilerimize destek olduk, yaralılarımıza yardım ettik. Askerlerin yiyecekleri, içecekleri, benzinleri karşılandı. İnsanlarımıza gıda ve ilaç yardımı yapıldı. Bu yardımların çoğu belgelidir. Bu konuda teferruatlı bir rapor hazırlamaktayız. Herkesin fedakarlık göstermesiyle büyük işler yaptık.

ORSAM: Yakın zaman önce gerçekleşen Suriye Türkmen Platformu'nda Kitle ve Hareket olarak iki Türkmen Partisi birleşme kararı aldı. Birleşme sürecini anlatabilir misiniz?

Yusuf MOLLA: Şu an olan tam bir birleşme değildir. Hareketin tamamı kendini feshetmiştir. Büyük miktarda istifa söz konusudur. Biz bize katılan arkadaşlara ekip içinde aktif rol vermek amacıyla yeniden yapılanmaya gideceğiz. Aslında yeniden yapılanmayı uzun

süredir düşünüyorduk ancak fırsat bulamıyorduk. Arkadaşlarımızın katılımı bunun için vesile oldu. Yaklaşık 1 ay sonra kongre yapacağız. Tabandan daha fazla insan almak istiyoruz. Ayaklanmanın ilk aşamasında Suriye’de rejim güçlüydü, bu işe katılıp faydalı olabilecek birçok insan hapis ve idam korkusuyla katılamıyordu. Mecburen daha dar bir kitleden katılım oldu. Ancak şu an şartlar çok değişti. Rejim artık çok zayıf. Neredeyse kurtarılmış bölgeler var. Şu an Suriye’nin neresinde Türkmen varsa hepsine ulaşmaya çalışıyoruz. Yerel teşkilatlar kurup, o bölgeden delegeler seçilmesini ve o delegelerin kongreye katılımını sağlayacağız. Şu an yoğun şekilde çalışıyoruz. Şu anki yönetimde değişiklikler olabilir. Hepimiz bu makamları hak eden insanların olması halinde seve seve görevimizi teslim ederiz. Bugüne kadar çalışan arkadaşlarımız işlerini, aileleri ihmal ettiler. Hepsinin çok büyük hakları, emekleri var.

ORSAM: Yeni teşkilatlanmada değişiklikler olabilir dediniz. Ne gibi değişiklikler düşünüyorsunuz?

Yusuf MOLLA: Serbest seçim yapılacak. Yönetici kadronun büyük bir kısmı değişebilir. Yeni katılan arkadaşlarımız ile beraber yeni bir oluşumla devam edeceğiz. Ben aslında iki Türkmen partisinin isimlerinden birini kullanma taraftarıyım. Bu isimler artık tanınıyor. Yeni çıkacak bir parti adı insanlarda “bu hareket de kim?” sorusu uyandıracak. Zaten Türkmen davası bilinen bir dava değildi. Çoğu insanın Suriye’de Türkmenin var olduğundan bile haberi yok. Şimdi sil baştan yeni isimlerle çıkmak bana doğru gelmiyor. Ancak alınacak karara uyumlu olacağız. Büyük ihtimalle artık yeni parti ismi altında olacağız.

ORSAM: Suriye içinde nasıl bir teşkilatlanmanız vardır? Mevcut yapılanmayı genişletmek için neler yapmayı planlıyorsunuz?

Yusuf MOLLA: Biz içeriyle bağlantı kurabilmek için Yayladağı-Akçakale arası 3 tane ofis kurduk. Lazkiye Türkmenlerine yönelik

Yayladağı ofisi, Halep Türkmenlerine yönelik Gaziantep’teki ofis ve Rakka Türkmenlerine yönelik Akçakale’de çalışılıyor. Humus ve Şam Türkmenlerinden coğrafi ve mevcut şartlar nedeniyle uzağız. Humus Türkmenlerine ulaşmak için Lübnan’da Türkmen köyü olan Kavaşra’da bir ofis açmayı düşünüyoruz. Lübnan Türkmenleri, Humus Türkmenlerinin bir parçasıdır zaten. Şam ve Golan’a uzanmak ise şu an için çok zor. Ancak diğer bölgelerde teşkilatlanmalarımız devam edecek. Sınıra yakın bölgelerde bizimle beraber çalışan insanlar var.

Biz bu işi Suriye’de tüm tabana yayıp, tabanı teşkilatlandırıp, oradan delegeler seçilmesini ve bu delegelerin genel kurulumuza katılmasını sağlama hedefindeyiz. Genel kurulda serbest seçimler yapılacak. Resmi nüfus rakamı olmasa bile tahmini bir rakam var elimizde. Eski nüfus sayımları var, ORSAM tarafından yapılan araştırma var.

ORSAM: Kitle olarak Suriye sorununun çözümü konusunda ne düşünüyorsunuz ve Suriye Türkmenleri bu çözüm çerçevesinde nereye oturtuyorsunuz?

Yusuf MOLLA: Suriye’deki Türkmenler tek bir bölgede toplanmış durumda değil. Bu nedenle Türkmenlere yönelik somut çözümler söz konusu olamıyor. Örneğin bölgesel federasyon mümkün değildir. Bundan dolayı biz bu yola ilk çıktığımızda Suriye’nin vatandaşlık esasına dayalı bir formata girmesini istedik. Hatta daha ulusal meclis kurulmadan, bir basın bildirisi hazırlamıştık. Kurulacak olan ulusal meclisin milli, etnik yapıya dayalı olmaması gerektiğini ve vatandaşlık esasının baz alınması gerektiğini söylemiştik. Ancak sesimizi duyan olmadı, duyan varsa da ciddiye almadı. Çünkü şu an Suriye’nin bölünmesi konuşuluyor. Bu bölünme ancak etnik ve dini esasa dayalı olur. Meclis kuruldu ve gelişmeler bizim istediğimiz yönde ilerlemedi. Yardımlar dağıtılırken hassasiyet gösteren tek yer Türkiye idi. Arap, Türk, Kürt ayrımı yapmaksızın yardım elini uzattı. Ancak Arap ül-

kelerinden gelen yardımlar böyle değildi. Bize “Sizin arkanızda Türkiye var” diyerek yardım etmiyorlardı. Biz sadece milliyetçi söylem için “Türkmeniz” demedik. Türkmenlerin haklarını koruyabilmek için Türkmeniz dedik. Ayrıca boşluk bıraktığınız bir alan olursa o boşluğu biri gelir doldurur. Başka insanların gelip insanlarımızı yanlış yere yönlendirmesinden çekindik. Bu nedenle acil şekilde bu işe başladık. Biz Suriye olaylarının ilk gününden beri aktiftik. Ancak Türkmenler adına aylar sonra çalışmaya başladık. Çünkü başlarda “Suriye birdir!” diyorduk. Hala arzumuz bu yöndedir. Ama milliyetçi ve etnik ayrımlar yaşanmaya başladıkça biz de Türkmen ismiyle çalışmaya karar verdik.

ORSAM: Sahadaki faaliyetleriniz nelerdir?

Yusuf MOLLA: Modern ülkelerde asker, siyaset ve insani yardım birbirinden ayrıdır. Ancak biz şu an savaş durumundayız. Suriye’de bir savaş var. Tüm aktiviteler birbiriyle iç içe ve birbirine bağımlıdır. İnsanlara insani yardım götürmek zorundasınız. Hem bu yardımlara ciddi ihtiyaçları var hem de onlarla diyalog kurmanızı sağlıyor. Beşar Esad sonrasında arkasında silahlı güç olan söz sahibi olacaktır. Gençlerimiz ilk başta av tüfekleriyle dağa çıktılar. Birçoğunun ayağında terlik var. Hiçbir insan onları o durumda bırakamaz. Ayrıca bu güçler Esad sonrası bize gerekli olacak. Bu yardımlar yapanlarla alakalı değildir. Hepimizin yüküdür, fedakarlığıdır. Kimse ne olacağını bilemez. Ama kazanmak için ne gerekiyorsa yapmak zorundasınız.

ORSAM: Suriye’deki diğer muhalif gruplarla ilişkileriniz nasıl? Örneğin Konsey’in yanı sıra şimdi de Koalisyon kuruldu...

Yusuf MOLLA: Şunu açık yüreklilikle söylüyorum ki; bugün Suriye’de ortak bir payda var ise bu da Türkmenlerdir. Türkmenler bugün Suriye’de en fazla sevilen etnik gruptur. Çünkü herkesle iyi geçinen, aşırı hırsları olmayan, vatanın birliğinden yana, sadık bir toplumuz. Suriye tarihinde bir tane Türkmenin ihanetini

bulamazsınız. Uç kutup haline gelen Arap ve Kürtlere karşın biz Suriye’deki ortak paydayız. Herkese eşit mesafedeyiz. Araplar ve biz ülkenin bütünlüğünden yanayken Kürtler ayrılığı istiyorlar. Ancak buna rağmen biz Kürtlerle düşman değiliz, küs değiliz. 2004’te Araplar ve Kürtler arasında çıkan çatışmada birçok insan öldü. Türkmenlerin bugüne kadar böyle bir olayı olmadı. Biz yola ilk çıktığımızda, kimse davamızı bilmiyordu. Çünkü her şeye sıfırdan başlamıştık ve kişisel imkanlarımızı kullanıyorduk. İlk meclis kurulurken Türkmenler göz ardı edildi. Gereğesi, bizim siyasi arenada olmamamızdı. Yani bunu bahane olarak dile getiriyorlardı. Bu bir açıdan doğrudu ancak arkada başka hesaplar da vardı tabii ki. Türkmenlere verilecek pay diğer grupların alacağı payı azaltacak sonuçta. Ayrıca Suriye’yi bölme projelerine Türkmenler karşı çıkmaktadır. Biz Suriye Ulusal Konseyi’nin başarılı olmasını istiyorduk. İçinde olmamıza rağmen arkasında duruyorduk. Ama Konsey Suriye devriminin çok gerisinde kaldı, hatta neredeyse yük oldu. Başarı sağlanabilmesi için Ulusal Konsey’in yeniden yapılanması gerekiyordu. Kurulan Konsey, yeni yapılanmanın daha geniş kitlelere yayılabilmesi için kullanılacak bir araçtı. Ancak yapılan çalışmalarda bir netice alınmadı. Bu durumda bizim öngördüğümüz gibi meclisin başarısızlığına ve yeni bir oluşumun kurulmasına neden oldu. Yeni oluşum kurulurken Konsey’in yaptığı hatalardan ders alınmıştır. Nitekim daha geniş alana yayılma kararı alındı ve Türkmenler de yeni Koalisyon’a dahil edildi. Şu an Konsey’de 16, Koalisyon’da ise 3 Türkmen var temsilci vardır. Bunlar Ziyad Hasan, Hüseyin Abdullah ve Halit Hoca’dır. Biz Halit Hoca’ya itiraz ettik. Halit Hoca Suriye muhalefesinde güçlü bir isim. O bilinirliği sayesinde girebilirdi. Biz de onun yerine başka bir Türkmen’i koyardık. Bu sayede Koalisyon’da 4 Türkmen olurdu. Yani Halit Hoca, serbest ve tanınmış kişiler kontenjanından girseydi o koltuğa 4. bir Türkmen oturabilirdi. Ama olmadı. Koalisyondaki arkadaşlarımız aktifler, verimli bir şekilde çalışıyorlar. Türkmen temsilcilerinin sayısının artması için de çalışmalarımız devam ediyor.

ORSAM: Sizce Suriye Türkmen siyasal hareketleri ve toplumunun en büyük sorunları nelerdir?

Yusuf MOLLA: Türkmen toplumunun sorunları Suriye halkının sorunlarıyla aynıdır. Türkmenlerin ayrıca daha önce elde edemedikleri hakları da var. Asimile olmakta ve gitgide erimekteler. Toplumların varlığında dil ana unsurdur. Dilinizi kaybederseniz varlığınıza da kaybedersiniz. Maalesef Türkmenler dillerini yavaş yavaş kaybediyorlar. Türkmenlerin en büyük sorunu dillerini muhafaza edememeleridir. Suriye'deki rejim yılarca bilinçli bir asimilasyon politikası gütmüştür. Siyasi hayatta ise, Suriye'de dikta rejimi hakimdi. Türkmen olarak teşkilatlanmamız mümkün değildi. Bu nedenle siyasal varlığımız çok zayıf. Bir de Türkmenler farklı farklı yapılarda. Halep, Rakka ve Golan'daki Türkmenlerde aşiretçilik var. Lazkiye ve Humus'ta bu kaybolmuş durumda. Her bölgenin kendine has özellikleri var. Aşirette aşirete bağlılık var. Diğer bölgede ise aşiretçilik olmadığı için vatandaşların bağlı oldukları bir yer yok. Bugün Suriye'deki Türkmenler Türkiye'nin tebaası gibi görünüyor. Bu nedenle dışarıdan gelen lojistik yardımdan tutun insani yardıma kadar hak ettikleri payı alamıyorlar. Suriyeliler Kürt meselesinden acı çektiği için, Türkmenleri tanımayanlar bize korkarak yaklaşıyorlar. Akçakale tarafındaki ofisimiz insani yardım dağıtırken bazıları Türkmenler dağıttığı için almak istemedi. Bazı insanların kafasında yanlış algılamalar var. Meselemizi doğru şekilde anlatmamız lazım. Türkmen meselesinin herkes tarafından duyulması ve doğru anlaşılması için medyada güçlü olmamız lazım. Türkiye'den bu konuda destek bekliyoruz. Türkiye'nin hassasiyetini bildiğimiz için bu desteğin açıkça yapılmasına da gerek yok.

Siyasal hareketler olarak en büyük sorunumuz deneyimsizlik. Suriye'de siyasetten men edilmiştik. Ben mimarım. Sadece mesleğimi yapıyordum, siyasete sıcak bakmıyordum. Ama durum bu hale gelince görevimiz olarak görüp, bu işlerin içine girdik. Maalesef dene-

yimli, popüler, herkesi arkasında sürükleyecek bir insanımız yok. Lider kadro eksikliği yaşıyoruz. Ayrıca maddi imkanlarımız da az. Hala kendi özel imkanlarımızla bu işi çevirmeye çalışıyoruz. Türkiye'den gelen destek devede kulak gibi. Bu işi gerçek anlamında yapabilmek için çok daha büyük meblağlar lazım.

ORSAM: Türkmenler Şam ve Halep gibi büyük şehirlerde yaşıyorlar. Nusayri devleti senaryoları konuşuluyor ve Bayır – Bucak Türkleri o sınırlar içinde kalıyor. Ayrıca Türkiye – Suriye sınır hattı boyunca Türkmenler yaşamakta. Dolayısıyla Suriyeli Türkmenler stratejik bölgelerde yerleşikler. Bu çerçevede Esad rejimi sonrasında Suriyeli Türkmenleri ne gibi sıkıntılar beklemektedir?

Yusuf MOLLA: Sizin de söylediğiniz gibi Türkmenler stratejik noktalarda yaşamaktalar. Suriye'nin batısı ayrı bir devletin kurulma riskini taşımakta. Türkiye sınırı bölgesinde de Kürtlerle iç içe yaşamaktalar. Bugün "Kürdistan haritası" dedikleri bir harita neredeyse kuzeydeki Türkmen bölgelerin tamamını kapsıyor. Nusayri Devleti de Humus'tan Hatay sınırına kadar uzanmaktadır. Böyle bir oluşumun yaşanması halinde Türkmenlerin tehcir olma ihtimali var. Biz Nusayriyle yüzlerce yıldır birlikte yaşıyoruz. Evet, bazen sıkıntılar oldu. Ama hep yanaydık. Suriye'deki rejim etnik savaşın üzerine oynadı ve farklılıkları körükledi. Şimdi ise bu kadar kan aktıktan sonra bir araya gelmek zor olacak gibi görünüyor. Biz Suriye Türkmen Kitleleri olarak olaylara karışmayan insanların zarar görmesine karşıyız. Ama olaylara karışan insan sayısı da çok fazla. 100 bin insan olaya karıştıysa hepsine ceza mı verilecek? Bu hassas bir konu. Bir arada yaşanabilir mi? Şu an baktığımız açıdan "bir arada yaşanamaz" diyebiliriz ama bence yaşabilir. Çoğumuz akan kanı, öldürülen çocukları, tecavüz edilen kadınları gördük, okuduk. Bunları ilk görüp, okuduğumuzda insanlar tepki duyuyorlar. Ama bence biz yapamayız, yapmayız. O kızgınlığımız geçer ve aklıselim

düşünebiliriz ama bu durumu karşı taraf kabullenmez bence. Bu nedenle tehcirimiz söz konusu olabilir.

ORSAM: Yani bir Nusayri Devleti kurulursa Türkmenler zorunlu göçe maruz kalabilir...

Yusuf MOLLA: Evet, maalesef. Lazkiye'de rejim önce Türkmen köylerin çevrelerini bombalayarak insanların korkup göç etmesini sağladı. Bu sayede bazı Türkmen bölgeler boşaltıldı.

ORSAM: Güvenlik nedeniyle Sünnilerin göçü devam ediyor mu? Türkmenlerin yanı sıra Lazkiye merkezde çok sayıda Sünni Arap da yaşamaktadır...

Yusuf MOLLA: Lazkiye merkezde göç söz konusu değil. Ama Bayır Bucak'tan büyük oranda göç oldu. Hala atış menziline dışındaki köylerde çok sayıda insan yaşamakta. Ancak ana politika bölgeyi kuşatmaktadır.

ORSAM: Türkmenlerin kendi bölgelerinde daha fazla söz sahibi olduğu ademi merkezî bir yapıyı mı savunuyorsunuz yoksa Türkmenler olarak sadece kültürel ve sosyal haklarının olacağı ancak güçlü merkezi bir otoritenin olduğu bir siyasal yapı altında mı yaşamak istiyoruz?

Yusuf MOLLA: Türkmenler olarak Suriye'nin birliğinden yanayız. Otoriter merkezi bir devlet derken tabii ki Baas partisi gibi bir rejimi değil, medeni, demokratik bir devleti kastediyoruz. Medeni ve demokratik bir devlet içinde yerel yönetimlerin güçlü olmasını isteriz. Ama federal bir yapılanmayı ya da yerel yönetimlerin çok güçlü olmasını istemiyoruz. Bizim derdimiz Suriye halkının her bireyinin inancıyla, etnik varlığıyla eşit haklara sahip olması. Azınlıkların, farklı din ve mezheplere sahip olan insanların ise sosyal haklarının, kültürel haklarının korunmasını istiyoruz.

ORSAM: Suriyeli Kürlerle ilişkilerinizde büyük sıkıntılar yaşandı mı?

Yusuf MOLLA: Şu ana kadar böyle bir sıkıntı yaşanmadı. Kürtler ve Özgür Suriye Ordusu arasında sıkıntılar oldu ama Türkmenler buna dahil olmadı. Biz bu işi silahla çözmekten yana değiliz. Düşmanlıklar kolay kolay silinmiyor. Öncelik diyalog olmalı.

ORSAM: Türkmenler şu anda kendi bölgelerini koruyacak güce sahip mi?

Yusuf MOLLA: Bence sahip. Hem sayı olarak hem yapı olarak güçlüyüz. Ama silah konuşacak ise bizim bu anlamda donanımımız yeterli değildir. Türkmen birlikler biraz daha destek alırlarsa rahatlıkla kendi bölgelerini koruyabilirler.

ORSAM: Türkiye'nin Türkmenlere yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz? İstanbul'da Suriye Türkmenleri Platformu düzenlendi. Bu toplantıya Meclis Başkanımız Cemil Çiçek ve Dışişleri Bakanımız Ahmet Davutoğlu da katıldılar. Hem Türkiye'den beklentilerinizi hem de platformu nasıl değerlendirir misiniz?

Yusuf MOLLA: Türkiye'nin Türkmen meselesine gitgide daha çok önem vermesi bizi sevindiriyor. Daha önceden Türkmen meselesine çok fazla önem verilmediğini düşünüyorduk. Bizim sesimizi yükseltmemiz, muhalefette yerimizi almamız ve iyi ilişkiler kurmamız Türkiye açısından büyük önem arz etmekte. Suriye halkı arasında kavgalı olduğumuz bir grup yok. Gelecekte Suriye'de birliğin sağlanması adına Türkmenler önemli bir konumdadır. Biz hem Arapların hem de Kürtlerin kültürüne hakimiz. Her iki tarafı da daha iyi anlıyoruz ve birbirlerine nasıl yaklaşacaklarını biliyoruz. Bu sayede harç görevi göreceğiz.

Platform için çalışan herkese teşekkür ederiz. Bunun için emek harcayan herkese kapımız açık. Biz bu davaya vaktini ayırıp, çalışan insanların azlığından yakınıyorduk. Şimdi çalışan birileri varken olumsuz yorum yapmayız. Önemli olan Türkmenlerin içinde bölünmeye

gidilecek çalışmalar yapılmaması. Bu platformun hazırlık komitesindeki kişilerin çoğu bizim arkadaşlarımız. Hatta bir arkadaşımızı bile gönderdik; Mustafa Şeyh Ahmet. Biz her ne kadar tecrübeli siyasetçiler değiliz dıyorsa da 2 yıldır bu işin içindeyiz ve az da olsa deneyim kazandık. Arkadaşlar olayları yürütürken dışarıya kapalı hareket ettiler. Bu tepki yarattı. Biz yıllardır şeffaf olmayan bir rejime karşı savaştık. İnsanlar artık daha demokratik daha şeffaf bir oluşum arıyor. Bu platform Türkmen meselesinde önemli bir adımdır. Artısıyla eksisiyle faydalı oldu. Emegi geçen herkese teşekkür ediyorum. Ancak sonrası daha geniş katılımlı olmalı.

Türkiye artık Suriye Türkmenlerine daha net ve açık şekilde önem veriyor. Türkmen siyasi kadrolarının eğitilmesinde, örgütlenmede kılavuzluk yapması ve arkamızda olduğunu hissettirmesini istiyoruz. Medyada Türkmen

isminin önde olması ve örgütlenmenin yapılabilmesi için maddi yardımda bulunulması gerekiyor. İnsani yardım açısından Kürtlere ve Araplara yapılandan daha fazlasını beklemiyoruz. Biz şimdiye kadar bu toplumla yaşadık bundan sonra da bu toplumla yaşayacağız. Hatta birçoğumuzun akrabalık bağı var. Bölünmek asla söz konusu değil. Bu nedenle kardeşlerimizin gönlünü hoş tutmak isteriz. İnaniyorum ki şu an ki yanlış anlama durumu zamanla düzelecektir. Suriye halkıyla 1000 senelik bir ortaklığımız var. Bu nedenle Türkiye'den gelecek yardımların çok aşikar olmasını istemiyoruz.

ORSAM: Çok teşekkürler.

** Bu söyleşi ORSAM Ortadoğu Uzmanı Oytun Orhan tarafından 21 Aralık 2012 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.*

6. SURIYE DEMOKRATİK TÜRKMEN HAREKETİ GENEL BAŞKAN YARDIMCISI TARIK SİLO CEVİZCİ İLE RÖPORTAJ

ORSAM: Öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

Tarık Silo CEVİZCİ: İsmim Tarık Silo Cevizci. 1984 yılında doğdum. Halep'e bağlı Çobanbey Köyü'ndenim. 2004'ten bu yana Türkiye'de yaşıyorum. Endüstri mühendisliği mezunuyum. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde Mühendislik Yönetimi Bölümü'nde yüksek lisans yapıyorum. Aynı zamanda Suriye Türkmen Demokratik Hareketi'nin yönetim kurulundayım ve Genel Başkan Yardımcılığını görevini yürütüyorum.

ORSAM: Suriye'deki Türkmen siyasal hareketlerini genel olarak ve Demokratik Hareket hakkında bilgi verebilir misiniz?

Tarık Silo CEVİZCİ: Suriye'de olaylar ilk başladığında, Suriye Türkmenlerinde eksik olan kısmının örgütlenme olduğunu anladık. Buradaki arkadaşlarımızla bir araya gelip eksiklerin giderilmesi için neler yapabileceğimizi konuştuk. Eğer siyasal anlamda bir örgütlenme sağlanamazsa Suriye'de yaşanabilecek bir krizin Suriye Türkmenlerini çok etkileyeceğini gördük. Türkiye'de siyasi alanda yapılan çalışmalarını başlatan insanlardan birisiyim. Kurulan ilk dernek olan Suriye Türkleri Derneği'nin başkanlığını yürüttüm. Sonrasında Suriye'deki Türkmenleri siyasallaştırma kararı aldık ve o zamandan itibaren tüm yapılanmalar içerisinde yer aldım. 21 Mart 2012 tarihinde İstanbul'da kurulan Suriye Türkmen Demokratik Hareketi'nin yönetim kuruluna katıldım. Aynı zamanda teşkilatlanmadan sorumlu başkan yardımcılığı görevini üstlendim. Geçen hafta yapılan kurultayda yeni başkanımızı belirledik. Benim görevim ise dış ilişkilerden ve politik birimlerden sorumlu başkan yardımcılığı oldu. Biz bu süre zarfında Suriye'deki Türkmenlerin muhalefet nezdindeki muhatapları olarak görev üstlenmiştik. Suriye Ulusal Konseyi içerisinde başta

şu anda ise 16 Türkmen temsilcimiz bulunmaktadır. Yeni kurulan Suriye Ulusal Koalisyonu içinde ise 3 Türkmen temsilcimiz vardır. Koalisyon içinde bizimle birlikte çalışan Suriye Türkmen Kitleleri ve Halit Hoca gibi bizden bağımsız siyasal oluşumlar da vardır.

ORSAM: Şu an Suriye'de 1,5 milyon Türkçe konuşan insandan bahsediliyor ama sayıdan ziyade Türkmenler son derece stratejik bölgelerde yaşadıkları için büyük önem arz ediyorlar. Örneğin Bayır – Bucak Türkmenleri Nusayrilerin yoğun olarak yaşadığı Lazkiye vilayetinde, Halep Türkmenleri de Türkiye – Suriye sınır hattı boyunca yerleşikler. Bu çerçevede Suriye Türkmenlerini önümüzdeki dönemde bekleyen en büyük riskler nedir?

Tarık Silo CEVİZCİ: Suriye Türkmenleri kendi bölgelerini nispeten korumuş durumdadır. Fakat Nusayrilerle iç içe oldukları bölgelerde biraz sıkıntı yaşanmaktadır. Bölgeye has sorunlarımız var. Bir yerde yeniden yapılanma sürecine dahil olmaya çalışılırken bir

verde hayat mücadelesi var, başka bir yerde ise toprağın elden gitmesi söz konusu. Mesela Lazkiye bölgesindeki Bayır Bucak Türklerinin önceliği, bölgelerini tekrar alabilmektir. Köylerine tekrar dönmeleri önceliklidir. Ancak Halep, kısmen kurtarılmış bölge sayılmaktadır. Oradaki Türkmenlerin sıkıntısı emniyet ve belediyeler gibi yeniden yapılanan kurumların içinde temsil edilememeleridir. Halep'teki öncelik temsil hakkının kazanılmasıdır. Humus bölgesinde ise hayatta kalma çabası söz konusudur. Oradaki köyler abluka altına alınmış, insani yardım gidememekte ve insanlar yaşam savaşı vermektedir. Bu farklılık Golan ve Şam'daki Türkmenler için de geçerlidir. Oradaki insanlar ise ne zaman başlarına bomba düşeceğini bekliyorlar. Yani Halep-Rakka bölgesindeki sorun ile Şam-Hama-Humus bölgesindeki sorunlar birbirinden çok farklıdır.

ORSAM: Demokratik Hareket olarak Suriye'de Türkmen meselesine nasıl bir çözüm önerisi sunuyorsunuz? Bunun yanı sıra Hareket olarak hem uluslararası alan hem de Suriye içerisindeki faaliyetleriniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

Tarık Silo CEVİZCİ: Demokratik Türkmen Hareketi olarak önümüzdeki süreçte çalışmalarımızı sahaya kaydırıp sonuç odaklı çalışacağız. Halep'te daha çok sivil örgütlenmeye ağırlık vereceğiz. Suriye'deki kurumlarda Türkmenlerin temsiliyeti bizim için çok önemlidir. Sahada verilen mücadelenin ve meydanlarda şehit olan insanların haklarını vermek için hak ve hukuk elde etmeliyiz. Lazkiye'de ise göçü durdurmayı amaçlıyoruz. Ayrıca Türkiye'ye sığınan insanların geri dönmelerini sağlamak istiyoruz. Humus'a ise yapabileceğimiz tek yardım para göndermektir. Elimizden başka bir şey gelmiyor. Suriye Demokratik Türkmen Hareketi'nin yeni stratejisini özetlemek gerekirse muhalefetteki mücadelemize devam etmek, yeni kurulacak hükümette bakanlık elde etmek, sivil örgütlenmelere ağırlık vermek, Halep ve kurtarılmış bölgelerde yerel yönetimlere girmek ve

bu sayede yeni Suriye'de Türkmenlerin söz sahibi olmasını sağlamaktır.

ORSAM: Yeni Suriye'de Türkmenler açısından nasıl bir çözüm öngörüyorsunuz?

Tarık Silo CEVİZCİ: Suriye Türkmenleri farklı şehirlerde yaşıyorlar ve coğrafi bütünlükleri yok. Bu nedenle yaşanacak herhangi bir bölünme Suriye Türkmenlerine büyük zarar verecektir. Dolayısıyla ilk hedefimiz Suriye'nin birlik ve bütünlüğünü korumaktır. Ayrıca Suriye'de vatandaşlık esasına dayalı yeni bir sistem kurulmasını istiyoruz. Hiçbir tarafa, hiçbir mezhebe, hiçbir etnik gruba dayanmayan, tamamen vatandaşlık esasına dayalı bir yeni bir devlet. Ayrıca uluslararası kamuoyunun denetiminde bir seçimin yapılması, dünya şartlarına uygun bir anayasanın yazılması ve Suriye topluluğunu oluşturan gruplara hem kültürel, hem siyasal hem de vatandaşlık haklarının verilmesini istiyoruz. Azınlık demiyorum çünkü biz azınlık değiliz.

ORSAM: Yakın zaman önce İstanbul'da Suriye Türkmenleri Platformu gerçekleşti. Toplantı Dışişleri Bakanlığı evsahipliğinde gerçekleşti. Dışişleri Bakanı Davutoğlu'da katılarak bir konuşma gerçekleştirdi ve Türkiye'nin Suriye Türkmenlerine destek vereceğinin taahhüdünde bulundu. Suriye Türkmenleri olarak Türkiye'nin sizlere yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz ve Türkiye'den beklentileriniz nelerdir?

Tarık Silo CEVİZCİ: Biz Türkiye'ye gelmeden öncede arkamızda olduğunu hissediyorduk. Bu güven hep vardı. Araplar ve Kürtler Türkmenlere her zaman; "Sizin arkanızda bir devletin var. Siz bize göre çok daha iyi durumdasınız" derler. Ancak biz onların söylediği kadar Türkiye'den destek almış değiliz. Fakat yapılan destek ve önem azımsanamayacak kadar büyüktür. Türkiye bugünkü şartlarda bile Suriye Türkmenlerinin yanındadır. Hem siyasal hem de insanı anlamda yardımda bulunmaktadır. Tabi ki daha çok destek ve yardım beklemekteyiz. Hem hükümetten hem

de kamuoyundan günbegün artan bir destek olduğunun da farkındayız. Ancak bu yeterli değildir. Daha çok mesai harcanmalı, daha çok yardım yapılmalıdır. Suriye Türkmenleri uluslararası kamuoyunda halen bir yer edinememiştir. Türkiye bizim sesimizi uluslararası kamuoyunda duyurmalıdır.

ORSAM: Çok teşekkürler.

** Bu söyleşi ORSAM Ortadoğu Uzmanları Oytun Orhan ve Bilgay Duman tarafından 24 Aralık 2012 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.*

DİPNOTLAR

- 1 Ali Öztürkmen ile gerçekleştirilen görüşme, 1 Haziran 2011.
- 2 Antalya'da gerçekleşen "Suriye İçin Değişim" Konferansı ve İstanbul'da gerçekleşen Suriyeli muhaliflerin toplantılarında yapılan gözlemler.
- 3 Suriye Türkmen Demokratik Hareketi ve Suriye Türkmen Kitleleri Partilerinin Kurucu Üyelerinden Bekir Atacan ile gerçekleştirilen görüşme, 17 Aralık 2012.
- 4 Suriye Türkmen Demokratik Hareketi ve Suriye Türkmen Kitleleri Partilerinin Kurucu Üyelerinden Bekir Atacan ile gerçekleştirilen görüşme, 17 Aralık 2012.
- 5 Suriye Türkmenleri Platformu hakkında geniş bilgi için bkz.: <http://turkmenplatformu.org/index.php/home>.
- 6 Suriye Türkmen Kitleleri Başkanı Yusuf Molla ile gerçekleştirilen görüşme, 21 Aralık 2012.
- 7 Suriye Türkmen Kitleleri Başkanı Yusuf Molla ile gerçekleştirilen görüşme, 21 Aralık 2012.
- 8 Bayır – Bucak bölgesinde faaliyet gösteren Türkmen askeri birlik komutanları ve Suriye Türkmen Kitleleri yetkilileri ile yapılan görüşmeler, 20-22 Aralık 2012.
- 9 Suriye Türkmen Kitleleri Yönetimi üyeleri ile gerçekleştirilen görüşmeler, 21 Aralık 2012.
- 10 Suriye Demokratik Türkmen Hareketi Genel Başkanı Ziyad Hasan ile gerçekleştirilen görüşme, 24 Şubat 2012.
- 11 Suriye Demokratik Türkmen Hareketi Genel Başkan Yardımcısı Tark Sulo Cevizci ile gerçekleştirilen görüşme, 24 Aralık 2012.
- 12 Suriye Demokratik Türkmen Hareketi Genel Başkan Yardımcısı Tark Sulo Cevizci ile gerçekleştirilen görüşme, 24 Aralık 2012.
- 13 Halep Türkmen Askeri Tugaylar Koordinatörü Ali Beşir ile gerçekleştirilen görüşme, 20 Aralık 2012.
- 14 Suriye Türkmen Kitleleri Teşkilatlanma Sorumlusu Ziyad Kenan ile gerçekleştirilen görüşme, 19 Aralık 2012.
- 15 Suriye Türkmenleri Platformu Koordinatörü Heysem Molla Ali ile gerçekleştirilen görüşme, 24 Aralık 2012.
- 16 Suriye Türkmenleri Platformu yöneticileri hakkında geniş bilgi için bkz.: http://turkmenplatformu.org/index.php/page,54,tertip_komitesi
- 17 Suriye Türkmen Platformu 1. Toplantısı sırasında edinilen bilgiler, 15 Aralık 2012.
- 18 Suriye Türkmen Demokratik Hareketi ve Suriye Türkmen Kitleleri Partilerinin Kurucu Üyelerinden Bekir Atacan ile gerçekleştirilen görüşme, 17 Aralık 2012.
- 19 Suriye Türkmen Demokratik Hareketi ve Suriye Türkmen Kitleleri Partilerinin Kurucu Üyelerinden Bekir Atacan ile gerçekleştirilen görüşme, 17 Aralık 2012.
- 20 Bayır – Bucak bölgesinde faaliyet gösteren Türkmen askeri birlik komutanları ve Suriye Türkmen Kitleleri yetkilileri ile yapılan görüşmeler, 20-22 Aralık 2012.
- 21 Bu bilgilerin tamamı Bayır – Bucak bölgesinde faaliyet gösteren Türkmen askeri birlik komutanları ve Suriye Türkmen Kitleleri yetkilileri ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilmiştir, 20-22 Aralık 2012.
- 22 Halep Türkmen Askeri Tugaylar Koordinatörü Ali Beşir ile gerçekleştirilen görüşme, 20 Aralık 2012.
- 23 Bu bilgilerin tamamı Halep Türkmen Askeri Tugaylar Koordinatörü Ali Beşir ve Suriye Demokratik Hareketi Genel Başkan Yardımcısı Tark Sulo Cevizci ile gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde elde edilmiştir, 19-24 Aralık 2012.
- 24 Suriye Türkmen Kitleleri Teşkilatlanma Sorumlusu Ziyad Kenan ve Humus Vilayeti Devrim Konseyi Üyesi ve Humus Bölgesi Kızılay Başkanı Bessam Barak ile gerçekleştirilen görüşmeler, 15-19 Aralık 2012.
- 25 Bu bilgilerin tamamı Suriye Türkmen Kitleleri Teşkilatlanma Sorumlusu Ziyad Kenan ve Humus Bölgesi Kızılay Başkanı Bessam Barak ile gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde elde edilmiştir, 15-19 Aralık 2012.
- 26 Rakka Vilayeti Türkmen askeri birlikleri hakkındaki bilgiler Suriye Türkmen Kitleleri Genel Başkanı Yusuf Molla ve Halep Türkmen Askeri Tugaylar Koordinatörü Ali Beşir ile gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde elde edilmiştir, 19-20 Aralık 2012.
- 27 Şam Yerel Koordinasyon Komitesi Medya Sorumlusu Yaşar el Ahmet ile gerçekleştirilen görüşme, 15 Aralık 2012.

- 28 İdlib Vilayeti Türkmen asker birlikleri hakkındaki bilgiler İdlib Türkmenleri Sivil Lideri Fadıl Talip ile gerçekleştirilen görüşme neticesinde elde edilmiştir, 15 Aralık 2012.
- 29 Suriye Türkmen Kitleleri Teşkilatlanma Sorumlusu Ziyad Kenan ile gerçekleştirilen görüşme, 19 Aralık 2012.
- 30 Suriye Türkmen Kitleleri Teşkilatlanma Sorumlusu Ziyad Kenan ile gerçekleştirilen görüşme, 19 Aralık 2012.

ORSAM RAPORLARI

ORSAM Rapor No: 1 Mart 2009 Deniz Haydutluğu ile Mücadele ve Türkiye'nin Konumu: Somali Örneği (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 12 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 2 Şubat 2010 Rusya Federasyonu'nun Bakışı: Irak Faktörünün Türkiye'nin Ortadoğu Politikasına Etkisi (1990-2008) (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 21 Kasım 2010 Irak'tan İrağa: 2003 Sonrası Irak'tan Komşu Ülkelere ve Türkiye'ye Yönelik Göçler (Tr)	ORSAM Rapor No: 30 Şubat 2011 Kerkük'te Mülk Anlaşmazlıklar: Saha Araştırmalarına Dayalı Bir Çalışma (Tr)
ORSAM Rapor No: 2 Nisan 2009 60. Yılında Nato ve Türkiye (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 13 Şubat 2010 7 Mart 2010 Irak Seçimleri Öncesi Şii Kökenli Parti ve Seçmenlerin Politik Davranışlarının Analizi (Tr)	ORSAM Rapor No: 22 Ocak 2011 Türkiye-Yemen İlişkileri ve Yemen'deki Türkiye Algısı (Tr - Eng - Ar)	ORSAM Rapor No: 31 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 7 Mart 2011 Afganistan ve Pakistan'da Yaşanan Gelişmeler ve Uluslararası Güvenliğe Etkileri (Tr)
ORSAM Rapor No: 3 Mayıs 2009 Irak'ın Kilit Noktası: Telafer (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 14 Şubat 2010 Seçim Öncesi Irak'ta Siyasal Durum ve Seçime İlişkin Beklentiler (Tr)	ORSAM Rapor No: 23 Ocak 2011 Katar-Irak-Türkiye-Avrupa Doğal Gaz Boru Hattı Projesi Mümkün mü? (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 32 Mart 2011 Suudi Arabistan'da Şii Muhalefet Sorunu ve Etkileri (Tr)
ORSAM Rapor No: 4 Temmuz 2009 2009 Lübnan Seçimleri: Kazananlar, Kaybedenler ve Türkiye (Tr)	ORSAM Rapor No: 15 Mart 2010 Orsam Heyetinin 7 Mart 2010 Irak Seçimlerine İlişkin Gözlem Raporu (Tr)	ORSAM Rapor No: 24 Ocak 2011 Kuveyt Emirliği: Savaş ve Barış Arasındaki El Sabah İktidarı ve Türkiye ile İlişkiler (Tr)	ORSAM Rapor No: 33 Mart 2011 Irak'ta Türkmen Varlığı (Tr)
ORSAM Rapor No: 5 Ağustos 2009 Türkiye-Lübnan İlişkileri: Lübnanlı Dinsel ve Mezhepsel Grupların Türkiye Algılaması (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 16 Nisan 2010 Oman Sultanlığı: Arap Yarımadasında Geleneksel ile Modernite Arasında Bir Ülke (Tr)	ORSAM Rapor No: 25 Ocak 2011 Hukuki ve Siyasi Yönleriyle Güvenlik Konseyi'nin İran Ambargosu (Tr)	ORSAM Rapor No: 34 Mart 2011 Irak'ta Türkmen Basını (Tr - Ar)
ORSAM Rapor No: 6 Kasım 2009 Tuzhurmatu Türkmenleri: Bir Başarı Hikayesi (Tr - Eng - Ar)	ORSAM Rapor No: 17 Nisan 2010 7 Mart 2010 Irak Parlamento Seçim Sonuçlarının ve Yeni Siyasal Denklemin Değerlendirilmesi (Tr)	ORSAM Rapor No: 26 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 5 Şubat 2011 Kırgızistan'da Son Gelişmeler: Dün, Bugün, Yarın (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 35 Mart 2011 Irak'ta Mevcut Siyasal Durum ve Önemli Siyasal Gelişmeler (Tr)
ORSAM Rapor No: 7 Kasım 2009 Unutulmuş Türkmen Diyarı: Diyala (Tr - Eng - Ar)	ORSAM Rapor No: 18 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 3 Mayıs 2010 Komşuluktan Stratejik İşbirliğine: Türk-Rus İlişkileri (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 27 Şubat 2011 Mısır Devriminin Ayak Sesleri: Bir Devrin Sonu mu? (Tr)	ORSAM Rapor No: 36 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 1 Mart 2011 Eu's Water Framework Directive Implementation in Turkey: The Draft National Implementation Plan (Eng)
ORSAM Rapor No: 8 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 1 Aralık 2009 Karadeniz'in Bütünleşmesi İçin Abhazya (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 19 Eylül 2010 Türkiye'ye Yönelik Türkmen Göçü ve Türkiye'deki Türkmen Varlığı (Tr)	ORSAM Rapor No: 28 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 6 Şubat 2011 Uluslararası Deniz Hukukunda Kıyı Devletlerinin Gemilere El Koyma Yetkisinin Sınırları: Gürcistan'ın Karadeniz'de Seyreden Gemilere El Koyması (Tr)	ORSAM Rapor No: 37 Mart 2011 Tunus Halk Devrimi ve Sonrası (Tr)
ORSAM Rapor No: 9 Ocak 2010 Yemen Sorunu: Bölgesel Savaşa Doğru mu? (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 20 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 4 Ekim 2010 Kırgızistan'da Mevcut Durum, İktidar Değişiminin Nedenleri ve Kısa Vadeli Öngörüler (Tr)	ORSAM Rapor No: 29 Şubat 2011 Tunus Halk Devrimi ve Türkiye Deneyimi (Tr)	ORSAM Rapor No: 38 Mart 2011 Libya Savaşı, Uluslararası Müdahale ve Türkiye (Tr)
ORSAM Rapor No: 10 Yemen İç Savaşı: İktidar Mücadelesi, Bölgesel Etkiler ve Türkiye ile İlişkiler (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 11 Şubat 2010 Unutulan Türkler: Lübnan'da Türk Varlığı (Tr - Eng - Ar)		ORSAM Rapor No: 39 Mart 2011 Tarihten Günümüze Libya (Tr)

ORSAM Rapor No: 40 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 2 Mart 2011 İklim Değişiminin Güvenlik Boyutu ve Ortadoğu'ya Etkileri (Tr)	ORSAM Rapor No: 49 Mayıs 2011 Orsam Söyleşileri - 2 Irak Türkmenleri-1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 58 Temmuz 2011 Karikatürlerin Dilinden 12 Haziran 2011 Türkiye Genel Seçimlerinin Ortadoğu'daki Yansımaları (Tr)	ORSAM Rapor No: 68 Eylül 2011 Karikatürlerde Usame Bin Ladin Operasyonu ve Yankıları (Tr)
ORSAM Rapor No: 41 Mart 2011 Karikatürlerin Dilinden Irak'ı Anlamak-1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 50 Mayıs 2011 Orsam Söyleşileri - 3 Iraklı Kürt Yetkililer, Akademisyenler ve Gazeteciler-1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 59 Temmuz 2011 Karikatürlerin Dilinden Irak'ı Anlamak - 2 (Tr)	ORSAM Rapor No: 69 Eylül 2011 Karikatürlerin Dilinden Irak'ı Anlamak - 4 (Tr)
ORSAM Rapor No: 42 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 3 Nisan 2011 Nil Nehri Havzasının Hidropolitik Tarihi ve Son Gelişmeler (Tr)	ORSAM Rapor No: 51 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 8 Mayıs 2011 75. Yılında Montrö Boğazlar Sözleşmesi Karadeniz'in Değişen Jeopolitiği Çerçevesinde (Tr)	ORSAM Rapor No: 60 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 6 Temmuz 2011 Mekong Nehri Suları Üzerinde İşbirliği ve İhtilaf (Tr-Eng)	ORSAM Rapor No: 70 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 10 Eylül 2011 XXI. Yüzyılda Rusya ve Türkiye'nin İran Politikaları (Tr - Rus)
ORSAM Rapor No: 43 Nisan 2011 Kuzey Irak'ın Sosyal-Siyasal Yapısı ve Kürt Bölgesel Yönetimi'nin Türkiye ile İlişkileri (Tr)	ORSAM Rapor No: 52 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 9 Mayıs 2011 Afganistan ve Bölgesel Güvenlik (Ortadoğu, Orta ve Güney Asya, Rusya Federasyonu) (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 61 Temmuz 2011 Antalya'da 1-2 Haziran 2011 Tarihlerinde Gerçekleşen "Suriye'de Değişim Konferansı" nın Tam Deşifresi (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 71 Eylül 2011 Gazze Sorunu: İsrail Ablukası, Uluslararası Hukuk, Palmer Raporu ve Türkiye'nin Yaklaşımı (Tr)
ORSAM Rapor No: 44 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 4 Nisan 2011 Meriç Nehri Havzası Su Yönetimi'nde "Uluslararası İşbirliği" Zorunluluğu (Tr)	ORSAM Rapor No: 53 Mayıs 2011 Madagaskar: Bağımsızlığın 50. Yılında Kazanımlar, Kaçan Fırsatlar ve Türkiye ile İlişkiler (Tr)	ORSAM Rapor No: 62 Ağustos 2011 Karikatürlerin Dilinden Irak'ı Anlamak - 3 (Tr)	ORSAM Rapor No: 72 Eylül 2011 Ortadoğu Ülkelerine Dair İstatistikler (Tr)
ORSAM Rapor No: 45 Nisan 2011 Suriye'de Demokrasi mi İç Savaş mı? : Toplumsal-Siyasal Yapı, Değişim Senaryoları ve Sürecin Türkiye'ye Etkisi (Tr)	ORSAM Rapor No: 54 Mayıs 2011 Iraklı Grupların Temel Siyasi Sorunlara Bakışı ve Türkiye İle İlişkiler: Saha Araştırmasına Dayalı Bir Çalışma (Tr)	ORSAM Rapor No: 63 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 7 Ağustos 2011 Görünmez Stratejik Kaynak: Sınıraşan Yeraltı Suları (Tr)	ORSAM Rapor No: 73 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 11 Ekim 2011 Anadolu Etki Alanı (Tr-Eng)
ORSAM Rapor No: 46 Mayıs 2011 Suriye'de İktidar Mücadelesi, Uluslararası Toplumun Tepkisi ve Türkiye'nin Konumu (Tr)	ORSAM Rapor No: 55 Haziran 2011 Suriye Muhalefeti'nin Antalya Toplantısı: Sonuçlar, Temel Sorunlara Bakış ve Türkiye'den Beklentiler (Tr)	ORSAM Rapor No: 64 Ağustos 2011 AK Parti'nin 12 Haziran 2011 Genel Seçimindeki Zaferi (Tr - Ar)	ORSAM Rapor No: 74 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 12 Ekim 2011 Ukraine in Regress: The Tymoshenko Trial (Eng)
ORSAM Rapor No: 47 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 5 Mayıs 2011 Türkiye-Suriye İlişkileri: Sınıraşan Sularda Örnek İşbirliği Olarak Asi Dostluk Barajı (Tr)	ORSAM Rapor No: 56 Haziran 2011 Seçimler ve Ak Parti'nin Tecrübesi (Tr - Ar)	ORSAM Rapor No: 65 Ağustos 2011 Karikatürlerin Dilinden Arap Baharı - 1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 75 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 13 Ekim 2011 Kazaklar ve Kazakistanlılar (Tr)
ORSAM Rapor No: 48 Mayıs 2011 Orsam Söyleşileri - 2 Iraklı Araplar, Azınlıklar ve Akademisyenler-1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 57 Haziran 2011 12 Haziran 2011 Türkiye Genel Seçimlerinin Ortadoğu Ülkelerindeki Yansımaları (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 66 Ağustos 2011 Karikatürlerin Dilinden Libya İç savaşı ve Uluslararası Müdahale - 1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 76 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 14 Ekim 2011 İtalya'da Unutulmuş Türk Varlığı: Moena Türkleri (Tr - İt)
		ORSAM Rapor No: 67 Ağustos 2011 Somali: Bir Ulusun Yok Oluşu ve Türkiye'nin İnsani Yardım Girişimi (Tr)	ORSAM Rapor No: 77 Ekim 2011 ABD'nin Çekilmesinin Ardından Irak Politikasının Bölgesel, Küresel Etkileri ve Türkiye'ye Yansımaları (Tr)

ORSAM Rapor No: 78
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 8
Ekim 2011
Türkiye'de ve İsrail'de Yapay
Sulak Alanlar ile Atıksu Artımı ve
Atıksuyun Sulama Amaçlı Olarak
Tekrar Kullanımı
(Tr)

ORSAM Rapor No: 79
Ekim 2011
Yaklaşan Seçim Öncesi Tunus'ta
Siyasal Denklemler
(Tr)

ORSAM Rapor No: 80
Ekim 2011
Karikatürlerin Dilinden Irak'ı An-
lamak - 5
(Tr)

ORSAM Rapor No: 81
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 15
Ekim 2011
Büyük Güçlerin Afganistan
Politikaları
(Tr-Eng)

ORSAM Rapor No: 82
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 16
Ekim 2011
Bölge Devletlerinin Perspektifin-
den Afganistan
(Tr-Eng)

ORSAM Rapor No: 83
Kasım 2011
Suriye'de Değişimin Ortaya
Çıkardığı Toplum: Suriye Türk-
menleri
(Tr)

ORSAM Rapor No: 84
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 9
Kasım 2011
Somali'nin Açık Felaketi: "Siyasi
Kuraklık" mı Yoksa Doğal Afet
mi?
(Tr-Eng)

ORSAM Rapor No: 85
Kasım 2011
Suriye Politik Kültüründe Tarihsel
Pragmatizm, Beşar Esad Dönemi
Suriye Dış Politikası ve Türkiye-
Suriye İlişkileri
(Tr)

ORSAM Rapor No: 86
Kasım 2011
Geçmişten Günümüze Irak Türk-
men Cephesi'nin Yapısı ve İdari
Durumu
(Tr)

ORSAM Report No: 87
Kasım 2011
Turkmen in Iraq and Their Flight:
A Demographic Question?
(Eng)

ORSAM Rapor No: 88
Kasım 2011
Irak'ta Bektaşilik (Türkmenler –
Şebekler – Kakailer)
(Tr)

ORSAM Rapor No: 89
Kasım 2011
Değişim Sürecindeki Fas
Monarşisi: Evrim mi? Devrim mi?
(Tr)

ORSAM Rapor No: 90
Kasım 2011
Arap Dünyasının İstisnai Krallığı:
Yerel Aktörler ve Arap-İsrail
Uyuşmazlığı Çerçevesinde Ürdün
Krallığı'nın Demokratikleşme
Deneyimleri
(Tr-Eng)

ORSAM Rapor No: 91
Aralık 2011
Türkiye ve Arap Birliği'nin
Suriye'ye Yaptırım Kararları ve
Olası Sonuçları
(Tr)

ORSAM Rapor No: 92
Aralık 2011
Irak'ta İhtilafli Bölgelerin Durumu
(Tr)

ORSAM Report No: 93
ORSAM Water Research Pro-
gramme Report: 10
December 2011
Turkey and Wfd Harmonization: A
Silent, But Significant Process
(Eng)

ORSAM Rapor: 94
Aralık 2011
Türkiye-Fransa Krizinde Algının
Rolü: Fransızların Türkiye Algısı
(Tr)

ORSAM Rapor No: 95
Aralık 2012
Karikatürlerle Arap Baharı – 2
(Tr)

ORSAM Rapor No: 96
Aralık 2011
Karikatürlerin Dilinden Irak'ı An-
lamak – 6
(Tr)

ORSAM Rapor No: 97
Ocak 2012
Karikatürlerin Dilinden Irak'ı An-
lamak – 7
(Tr)

ORSAM Rapor No: 98
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 17
Ocak 2012
Kırgızistan'da Cumhurbaşkanlığı
Seçimi ve Türkiye ile İlişkilerine
Etkisi
(Tr)

ORSAM Rapor No: 99
Ocak 2012
Türk Siyasal Partilerinin
Hatay'daki Suriyeli Sığınmacılar
Konusundaki Açıklamaları ve
Hatay'daki Siyasi Parti Tem-
silcileri ile Hareketlerin Suriye
Olaylarına Yaklaşımları
(Mart-Aralık 2011)
(Tr)

ORSAM Rapor No: 100
Ocak 2012
Irak İstatistikleri
(Tr)

ORSAM Rapor No: 101
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 11
Ocak 2012
Emniyetli İçme Suyu ve Sanita-
syon Hakkı
(Tr)

ORSAM Rapor No: 102
Ocak 2012
Irak Hangi Şartlarda, Nasıl Par-
çalanabilir?: En Kötüye Hazırlıklı
Olmak
(Tr – Eng)

ORSAM Rapor No: 103
Ocak 2012
Irak'ta Petrol Mücadelesi: Çok
Uluslu Şirketler, Uluslararası
Anlaşmalar ve Anayasal
Tartışmaların Işığında Bir Analiz
(Tr)

ORSAM Rapor No: 104
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 12
Şubat 2012
Sınırtaşan Akiferler Hukuku
Taslak Maddeleri Üzerine Bir
Değerlendirme
(Tr – Eng)

ORSAM Rapor No: 105
Şubat 2012
Irak Hukuk Mevzuatında
Azınlıkların Siyasal Hakları
(Tr)

ORSAM Rapor No: 106
Şubat 2012
Irak Hukuk Mevzuatında
Azınlıkların Siyasal Hakları
(Tr)

ORSAM Rapor No: 107
Şubat 2012
Uluslararası Hukuk ve Irak
Anayasası Açısından Azınlıkların
İnsan Hakları
(Tr)

ORSAM Rapor No: 108
Şubat 2012
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın
(EİT) Geleceği
(Tr - Eng)

ORSAM Rapor No: 109
Şubat 2012
Türkiye'nin Yükselişi ve "Bric"
Bölgesi
(It)

ORSAM Rapor No: 110
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 13
Mart 2012
İran'da Su Kaynakları ve Yönetimi
(Tr)

ORSAM Rapor No: 111
Mart 2012
Suriye Kürt Muhalefetine Eleştirel
Bir Bakış
(Tr)

ORSAM Rapor No: 112
Mart 2012
İran İslam Cumhuriyetinde
Anayasal Sistem ve Siyasi
Partiler
(Tr)

ORSAM Rapor No: 113
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 18
Nisan 2012
Mongolia: A Developing Democ-
racy and a Magnet for Mining
(Eng)

ORSAM Rapor No: 114
Nisan 2012
Karikatürlerle Suriye Sorununu
Anlamak - 8
(Tr)

ORSAM Rapor No: 115
Nisan 2012
Suriye'de Güvenli Bölge
Tartışmaları: Türkiye Açısından
Riskler, Fırsatlar ve Senaryolar
(Tr - Eng)

ORSAM Rapor No: 116
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 14
Nisan 2012
Fayda Paylaşımı Kavramı, Teorik
Altyapısı ve Pratik Yansımaları
(Tr - Eng)

- ORSAM Rapor No: 117
Nisan 2012
Musul'a Yatırım Geleceği
Yatırım Demektir
(Tr - Eng)
- ORSAM Rapor No: 118
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 19
Mayıs 2012
Ukrayna - Türkiye Ticari - Ekonomik Münasebetlerinin Analizi
(Tr - Rus)
- ORSAM Rapor No: 119
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 20
Mayıs 2012
Bölgesel Gelişimin Trend ve Senaryolarının Araştırılmasındaki Araç: Jeopolitik Dinamikler
(Tr - Rus)
- ORSAM Rapor No: 120
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 21
Mayıs 2012
Kazakistan Siyasi Sisteminin Gelişimi: 2012 Parlamento Seçimleri
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 121
Mayıs 2012
Musul'da Yerel Siyaset ve Irak Siyasetinde Yeni Dinamikler (Saha Çalışması)
(Tr - Eng - Ger)
- ORSAM Rapor No: 122
ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 15
Mayıs 2012
Irak'ta Su Kaynakları Yönetimi
(Tr - Eng)
- ORSAM Rapor No: 123
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 22
Haziran 2012
Küresel Göç ve Avrupa Birliği ile Türkiye'nin Göç Politikalarının Gelişimi
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 124
Temmuz 2012
Türkiye Afrika'da: Eylem Planının Uygulanması ve Değerlendirme On Beş Yıl Sonra
(Tr - Eng - Fr)
- ORSAM Rapor No: 125
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 23
Temmuz 2012
Rusya'nın Ortadoğu Politikası
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 126
ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 16
Temmuz 2012
Yeni Çerçeve Su Kanunu'na Doğru: Su Kanunu Taslağı Üzerine Notlar
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 127
Ağustos 2012
Suriye'de Kürt Hareketleri
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 128
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 24
Eylül 2012
Günümüz Şartlarında Türkiye - Belarus Ekonomik Münasebetlerinin Gelişimi
(Tr - Rus - Eng)
- ORSAM Rapor No: 129
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 25
Eylül 2012
Belarus-Türkiye: Devletlerarası İşbirliğinin Pozitif Dinamikleri
(Tr - Rus - Eng)
- ORSAM Rapor No: 130
Kasım 2012
Suriye Çerkesleri
(Tr - Eng)
- ORSAM Rapor No: 131
Kasım 2012
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 26
"Üçüncü Dalga": Postmodernizmin Jeopolitiği
(Tr - Eng)
- ORSAM Rapor No: 132
Kasım 2012
Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun Kerkük Ziyareti
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 133
Kasım 2012
Irak Kürdistan Bölgesi'nde Muhalefetin Doğuşu ve Geleceği
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 134
Kasım 2012
Irak Çerkesleri
(Tr - Eng)
- ORSAM Rapor No: 135
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 27
Kasım 2012
Türkiye'nin Eski Sovyet Cumhuriyetleriyle Münasebetlerinin Özellikleri
(Tr - Rus - Eng)
- ORSAM Rapor No: 136
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 28
Kasım 2012
Türk-Ukrayna İlişkilerinde Entegrasyon Faktörü Olarak Türk-Kırım Münasebetleri
(Tr - Rus)
- ORSAM Rapor No: 137
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 29
Aralık 2012
Belarus'un Enerji Politikası ve Belarus'un Rusya ve AB ile Enerji Alanında Geliştirdiği İşbirliği (1992-2011)
(Tr - Rus)
- ORSAM Rapor No: 138
Aralık 2012
Birlik mi, PYD'nin Güç Gösterimi? Erbil Anlaşmasından Sonra Suriye Kürt Dinamikleri
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 139
Aralık 2012
Suriye'de Kürtler Arası Dengeler, Rejim Muhalifleri ve Türkiye: Çatışma-İstikrar Ayrımındaki İlişkiler Örüntüsü
(Tr - Eng)
- ORSAM Rapor No: 140
Aralık 2012
Kuzey Irak'ta İç Siyasal Dengeler ve Stratejik İttifak'ın Geleceği
(Tr - Eng)
- ORSAM Rapor No: 141
Aralık 2012
Irak'ta Türkmen Eğitiminin Durumu
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 142
Ocak 2013
President Obama's Second Term: Domestic and Foreign Challenges
(Eng)
- ORSAM Rapor No: 143
Ocak 2013
2012 Irak Değerlendirmesi ve Irak Kronolojisi
(Tr)
- ORSAM Rapor No: 144
ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 17
Ocak 2013
ORSAM Su Söyleşileri 2011
(Tr - Eng)
- ORSAM Rapor No: 145
ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 18
Ocak 2013
ORSAM Su Söyleşileri 2012
(Tr - Eng)
- Rapor No: 146
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 30
Ocak 2013
2013 Yılında Avrasya: Siyasi ve Ekonomik Analiz
(Eng)
- ORSAM Rapor No: 147
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 31
Ocak 2013
Kültürler Arası Diyalog: İdil Ural Bölgesinden Büyük Litvanya Knezliğine Belarus-Litvanya Tatarları
(Tr - Rus)
- ORSAM Rapor No: 148
Ocak 2013
Uluslararası Politika ve Uygarıklar (Uygarıklar Çatışması ve Diyalog)
(Tr - Eng)
- ORSAM Rapor No: 149
Şubat 2013
David Cameron ve AB: Dönüşü Olmayan Karar
(Eng)
- ORSAM Rapor No: 150
Mart 2013
Suriye Türkmenleri: Siyasal Hareketler ve Askeri Yapılanma
(Tr - Eng)

AKADEMİK KADRO

Hasan Kanbolat	ORSAM Başkanı
Prof. Dr. Meliha Benli Altunışık	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Doç. Dr. Hasan Ali Karasar	ORSAM Danışmanı, The Black Sea International Koordinatörü - Bilkent Üniversitesi
Prof. Dr. Tank Oğuzlu	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Uluslararası Antalya Üniversitesi
Doç. Dr. Harun Öztürkler	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu Ekonomileri - Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Şahin	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Gazi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Doç. Dr. Özlem Tür	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - ODTÜ
Doç. Dr. İlyas Kemaloğlu (Kamalov)	ORSAM Danışmanı, Avrasya
Habib Hürmüzlü	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu
Doç. Dr. Didem Danış	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Galatasaray Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü
Doç. Dr. Canat Mominkulov	ORSAM Uzmanı, Avrasya, El Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serhat Erkmen	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Ahi Evran Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bayram Sinkaya	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
Dr. Jale Nur Ece	ORSAM Danışmanı, Deniz Emniyeti ve Güvenliği
Doç. Dr. Yaşar Sarı	ORSAM Danışmanı, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniv. Öğretim Üyesi
Dr. Süreyya Yiğit	ORSAM Danışmanı, Avrasya
Elmira Cheremisova	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, St. Petersburg Üniversitesi
Av. Aslihan Erbaş Açıklak	ORSAM Danışmanı, Enerji-Deniz Hukuku
Pınar Ankan Sinkaya	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - ODTÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü
Volkan Çakır	ORSAM Danışmanı, Afrika
Tamer Koparan	ORSAM Yönetici Editörü
Bilgay Duman	ORSAM Uzmanı, Ortadoğu
Noyan Gürel	ORSAM Danışmanı
Oytun Orhan	ORSAM Uzmanı, Ortadoğu
Sercan Doğan	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Seval Kök	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Nebahat Tanriverdi	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Shalaw Fatah	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Aytekin Enver	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Göknil Erbaş	ORSAM, Karadeniz
Tuğçe Kayıtmaz	Mütercim Tercüman
Uğur Çil	ORSAM, Ortadoğu

ORSAM Su Araştırmaları Programı

Dr. Tuğba Evrim Maden
Dr. Seyfi Kılıç

ORSAM Su Araştırmaları Programı Hidropolitik Uzmanı
ORSAM Su Araştırmaları Programı Hidropolitik Uzmanı

ORSAM DANIŞMA KURULU

Dr. İsmet Abdülmecid	Irak Danıştay Eski Başkanı
Prof. Dr. Ramazan Daurov	Rusya Bilimler Akademisi Doğu Çalışmaları Enstitüsü, Direktör Yardımcısı
Prof. Dr. Vitaly Naumkin	Rusya Bilimler Akademisi Doğu Çalışmaları Enstitüsü Direktörü
Dr. Abdullah Alshamri	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - ORSAM Riyad Temsilcisi
Hasan Alsancak	İhlas Holding CEO
Prof. Dr. Meliha Benli Altunışık	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Prof. Dr. Ahat Andican	Devlet Eski Bakanı, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Dorayd A. Noori	Irak'ın Ankara Büyükelçiliği Kültür Müsteşarı Yardımcısı
Prof. Dr. Tayyar Arı	Uludağ Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Ali Arslan	İstanbul Üniversitesi, Tarih Bölümü
Büyükelçi Shaban Murati	Arnavutluk Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü
Başar Ay	Türkiye Tekstil Sanayii İşveren Sendikası Genel Sekreteri
Hediye Levent	Gazeteci (Suriye)
Prof. Dr. Mustafa Aydın	Kadir Has Üniversitesi Rektörü
Doç. Dr. Ersel Aydın	Bilkent Üniversitesi Rektör Yardımcısı & Fulbright Genel Sekreteri
Yaşar Yakış	Büyükelçi, Dışişleri Eski Bakanı
Patrick Seale	Ortadoğu ve Suriye Uzmanı
Prof. Dr. Hüseyin Bağcı	ODTÜ, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Prof. Aftab Kamal Pasha	Hindistan Batı Asya Araştırmaları Merkezi Başkanı
İtr Bağdadi	İzmir Ekonomi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler ve Avrupa Birliği Bölümü
Prof. Dr. İdris Bal	TBMM 24. Dönem Milletvekili
Yrd. Doç. Dr. Ersan Başar	Karadeniz Teknik Üniversitesi, Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği Bölüm Başkanı
Dr. Sami Al Taqi	Orient Research Center Başkanı
Kemal Beyatlı	Irak Türkmen Basın Konseyi Başkanı
Barbaros Binicioğlu	Ortadoğu Danışmanı
Safarov Sayfullo Sadullaevich	Tacikistan Cumhurbaşkanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkan Yardımcısı

Prof. Dr. Ali Birinci	Polis Akademisi
Doç. Dr. Mustafa Budak	Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdür Yardımcısı
Doç. Dr. Hasan Canpolat	Milli Savunma Bakanlığı Danışmanı
E. Hava Orgeral Ergin Celasin	23. Hava Kuvvetleri Komutanı
Volkan Çakır	ORSAM Danışmanı, Afrika
Doç. Dr. Mitat Çelikpala	Kadir Has Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Çetiner Çetin	Gazeteci (Orta Doğu)
Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya	YÖK Başkanı
Doç. Dr. Didem Daniş	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Galatasaray Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü
Prof. Dr. Volkan Ediger	İzmir Ekonomi Üniversitesi, Ekonomi Bölümü
Dr. Serdar Aziz	ORSAM Danışma Kurulu Üyesi
Prof. Dr. Cezmi Eraslan	Başbakanlık Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı
Prof. Dr. Çağrı Erhan	Ankara Üniversitesi, Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü
Yrd. Doç. Dr. Serhat Erkmen	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Ahi Evran Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Dr. Amer Hasan Fayyadh	Bağdat Üniversitesi, Siyaset Bilimi Fakültesi Dekanı
Dr. Farhan Ahmad Nizami	Oxford Üniversitesi İslami Çalışmalar Merkezi Yöneticisi
Av. Aslihan Erbaş Açıklık	ORSAM Danışmanı, Enerji-Deniz Hukuku
Cevat Gök	Irak El Fırat TV Türkiye Müdürü
Mete Göknel	BOTAŞ Eski Genel Müdürü
Osman Göksel	BTC ve NABUCCO Koordinatörü
Timur Göksel	Beyrut Amerikan Üniversitesi Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Muhamad Al Hamdani	Irak'ın Ankara Büyükelçiliği Kültür Müsteşarı
Numan Hazar	Emekli Büyükelçi
Habib Hüzmüzlü	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu
Doç. Dr. Pınar İpek	Bilkent Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Dr. Tuğrul İsmail	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Prof. Dr. Alexandr Koleşnikov	Diplomat
Doç. Dr. İlyas Kemaloğlu (Kamalov)	ORSAM Avrasya Danışmanı
Doç. Dr. Hasan Ali Karasar	ORSAM Danışmanı, The Black Sea International Koordinatörü - Bilkent Üniversitesi
Doç. Dr. Şenol Kantarcı	Kırıkkale Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Selçuk Karaçay	Vodafone Genel Müdür Yardımcısı
Doç. Dr. Nilüfer Karacasulu	Dokuz Eylül Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Prof. Dr. M. Lütfullah Karaman	İstanbul Medeniyet Üniversitesi - (SBF) Uluslararası İlişkiler Bölümü
Doç. Dr. Şaban Kardaş	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Doç. Dr. Elif Hatun Kılıçbeyli	Çukurova Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Aleksandr Knyazev	Rus-Slav Üniversitesi (Bişkek)
Prof. Dr. Erol Kurubaş	Kırıkkale Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Talip Küçükcan	Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü Müdürü
Arslan Kaya	KPMG ,Yeminli Mali Müşavir
Dr. Hicran Kazancı	Irak Türkmen Cephesi Türkiye Temsilcisi
İzzettin Kerküklü	Kerkük Vakfı Başkanı
Prof. Dr. Mustafa Kibaroğlu	Okan Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Dr. Max Georg Meier	Hanns Seidel Vakfı Proje Müdürü (Bişkek)
Prof. Dr. Mosa Aziz Al Mosawa	Bağdat Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Mahir Nakip	Erciyes Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Tanık Oğuzlu	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Uluslararası Antalya Üniversitesi
Prof. Dr. Çınar Özen	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
Murat Özçelik	Büyükelçi
Muhammed Nurettin	Beyrut Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı
Doç. Dr. Harun Öztürkler	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. Bahadır Pehlivan Türk	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Prof. Dr. Victor Panin	Pyatigorsk Üniversitesi (Pyatigorsk, Rusya Federasyonu)
Doç. Dr. Fırat Purtaş	Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, TÜRKSOY Genel Sekreter Yardımcısı
Prof. Dr. Suphi Saatçi	Kerkük Vakfı Genel Sekreteri
Doç. Dr. Yaşar Sarı	ORSAM Danışmanı, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniv. Öğretim Üyesi
Ersan Sankaya	Türkmeneli TV (Kerkük, Irak)
Dr. Bayram Sinkaya	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
Doç. Dr. İbrahim Sirkeci	Regent's College (Londra, Birleşik Krallık)
Dr. Aleksandr Sotnichenko	St. Petersburg Üniversitesi (Rusya Federasyonu)
Zaher Sultan	Lübnan Türk Cemiyeti Başkanı
Dr. Irina Svistunova	Rusya Strateji Araştırmaları Merkezi, Türkiye-Ortadoğu Araştırmaları Masası Uzmanı
Semir Yorulmaz	(Gazeteci, Mısır)
Doç. Dr. Mehmet Şahin	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Gazi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Prof. Dr. Türel Yılmaz Şahin	Gazi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Mehmet Şüküroğlu	Enerji Uzmanı
Doç. Dr. Oktay Tanrısever	ODTÜ, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Prof. Dr. Erol Taymaz	ODTÜ, Kuzey Kıbrıs Kampüsü Rektör Yardımcısı
Prof. Dr. Sabri Tekir	İzmir Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dekanı
Dr. Gönül Tol	Middle East Institute Türkiye Çalışmaları Direktörü
Av. Niyazi Güney	Prens Group Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Doç. Dr. Özlem Tür	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, ODTÜ, Uluslararası İlişkiler Bölümü
M. Ragıp Vural	2023 Dergisi Yayın Koordinatörü
Dr. Ermanno Visintainer	Vox Populi Direktörü (Roma, İtalya)
Dr. Umut Uzer	İstanbul Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri
Prof. Dr. Vatanyar Yagya	St. Petersburg Şehir Parlamentosu Milletvekili, St. Petersburg Üniversitesi (Rusya Federasyonu)
Dr. Süreyya Yiğit	ORSAM Avrasya Danışmanı

ORTADOĞU ETÜTLERİ YAYIN KURULU

Meliha Benli Altunışık	ODTÜ
Bülent Aras	Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı
Tayyar An	Uludağ Üniversitesi
İlker Aytürk	Bilkent Üniversitesi
Recep Boztemur	ODTÜ
Katerina Dalacoura	Londra Ekonomi Üniversitesi (Birleşik Krallık)
F. Gregory Gause	Vermont Üniversitesi (ABD)
Fawaz Gerges	Londra Ekonomi Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Ahmet K. Han	Kadir Has Üniversitesi
Raymond Hinnebusch	St. Andrews Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Rosemary Hollis	City Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Bahgat Korany	Durham Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Peter Mandaville	George Mason Üniversitesi (ABD)
Emma Murphy	Durham Üniversitesi (Birleşik Krallık)

ORTADOĞU ANALİZ YAYIN KURULU

Prof. Dr. Meliha Benli Altunışık	ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Hasan Kanbolat	ORSAM Başkanı
Doç. Dr. Hasan Ali Karasar	ORSAM Danışmanı, The Black Sea International Koordinatörü - Bilkent Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serhat Erkmen	ORSAM Danışmanı, Ahi Evran Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı

MithatpaŐa Caddesi 46/4 Kızılay/Ankara
Tel: 0(312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48
www.orsam.org.tr, orsam@orsam.org.tr